

**УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА ЗА ПРЕКРШАЈЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

И С Т Р А Ж И В А Њ Е

**ПРЕКРШАЈА СА ЕЛЕМЕНТОМ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ
ЗА ПОДРУЧЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 2004. ГОДИНА**

ИЗВЕШТАЈ ИЗРАДИЛА
СЛАВИЦА БРКИЋ, СУДИЈАГРАДСКОГ СУДИЈЕ ЗА ПРЕКРШАЈЕ БЕОГРАД

ПРЕКРШАЈИ СА ЕЛЕМЕНТОМ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

-истраживање за подручје Републике Србије, 2004. година-

I

Насиље у породици није ни нова нити појава везана искључиво за поднебље Србије. Оно, као модел понашања, постоји свуда, а само се испољава више или мање отворено, у зависности од географског подручја, традиције, степена развоја друштва, културе, здравља појединаца и заједнице као целине итд. Колика је озбиљност наведеног проблема говоре нпр. подаци из истраживања немачког Савезног министарства за породицу, старије грађане/ке, жене и омладину из 2004. године¹, спроведеног на око 10 хиљада жена, по којем је физичко насиље трпела свака четврта; у САД у приближно 3000 убистава жена годишње убице су били њихови партнери²; само током 2004. године у 26 склоништа за жене у Аустрији примљено је 2767 лица-жена и деце, а у истом периоду издато 4764 наредби о иселењу из стана и забрани приласка жртви³. У Србији је, од јануара до новембра месеца 2003. године, од стране партнера, убијена 31 жена⁴, свака друга је доживљавала неки вид психичког насиља и свака трећа је трпела физички напад од члана породице. Вреди цитирати констатацију из Водича кроз систем породичноправне заштите од насиља у породици (проф. Др Невена Петрушић, проф. Др Слободанка Константиновић Вилић) да „резултати истраживања показују да је, изузимајући војску за време рата, породица друштвена институција са највише насиља“. Ако пред овим подацима само застанемо јасно је да је реч о по друштво изразито негативној а по јединке често погубној појави.

Истраживање прекршаја са елементом насиља у породици у правноснажно окончаним предметима из 2004. године представља наставак претходног истраживања под истим називом, за 2003. годину. У уводном делу тог истраживања налази се низ објашњења датих ради правилнијег разумевања добијених резултата (о начину и ограничењима истраживања, тачности и потпуности или непотпуности података, извршиоцима, жртвама, појмовима итд.), а која једнако важе и у истраживању за 2004. годину, пошто су оба спроведена истом методологијом и у истој материји. Овде треба поновити само два:

-насиље у породици као засебно дефинисани и законом прецизирани прекршај не постоји. Међутим, Закон о јавном реду и миру као прекршај било ког лица (то значи и члана породице) прописује вику, свађу, претње, вређање, изазивање туче, учешће у тучи, злоупотребу другога, дрско, безобзирно и непристојно понашање (чл. 6 ст. 1, 2 и 3, чл. 12 ст. 1), али само ако је овом радњом или радњама дошло до ремећења јавног реда и мира или ако је угрожена безбедност односно спокојство грађана. То значи да насиље у породици (термин није у директној вези са кривичним делом под истим називом али приближно одговара његовој садржини, уопштен је и њиме се у овом истраживању заправо „покривају“ различита противправна поступања), да би уопште постојало као прекршај, мора да буде управљено на неког од чланова породице и да га у исти мах осети средина у којој се такво понашање одиграва;

-како се истраживање односи на насиље у породици када је оно ушло у прекршајни поступак, показатељи су прилагођени искључиво оним подацима који се по закону траже и могу добити од окривљених и сведока. Другим речима, форма записника диктирала је (и ограничила) целокупне резултате пројекта. Истовремено, истраживањем су обухваћени само предмети у којима је неко лице или лица оглашено одговорним (кривим) због насиља над члановима своје породице, дакле не и предмети где је поступак обустављен из неког од процесних или других разлога (а где је извесно да је неког облика насиља било).

Првенствени циљ истраживања било је сагледавање размера насиља у породици када оно пролази кроз прекршајни поступак, за подручју целе Србије, статистичко поређење добијених резултата са онима из претходне-2003. године и сагледавање ове појаве кроз рад полиције и других надлежних институција. Циљ је било и издвајање проблема и мањкавости уочених током самог истраживања, нових или познатих од раније, те формулисање предлога за њихово отклањање. Најзад, требало је проценити и значај односно евентуални утицај претходног истраживања на релевантне чиниоце у земљи и, посредно, само насиље у његовим појавним облицима. Прва три циља су постигнута делом или и у потпуности, четврти не.

¹ Аустријски модел интервенције у случајевима насиља у породици, Rosa Logar, WAVE

² Насиље над женама 2000., извештај истраживања, Сузана Ковачевић, Силва Межнарић

³ Аустријски модел интервенције у случајевима насиља у породици, Rosa Logar, WAVE

⁴ Извештај Аутономног женског центра, 2003-2004. година

II РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

1. РЕГИОНИ-ВЕЋА ЗА ПРЕКРШАЈЕ

Београд

Веће за прекршаје Београд покрива град Београд (уже подручје) и 6 приградских општина. У свакој је, као и у самом Београду, регистровано насиље у породици.

На назначеном подручју надлежна је Полицијска управа за град Београд.

Број предмета: 1687.

Број извршилаца: 1810, лица мушког пола 1582, лица женског пола 228, малолетника 17.

По параметру „однос према жртви“ извршилаца је 1902 (број је већи од податка о извршиоцима јер се једно те исто лице могло појавити или и појавило у исти мах нпр. и као супруг и као отац или и као син и као брат итд.).

Број жртава: 1889, од тога мушкараца 769, жена 1120, малолетника 78.

Ваљево

Покрива подручје Колубарског и Мачванског округа, са 14 општина. Насиље немају две (Богатић и Осечина), док у Мионици истраживање није вршено.

На истом подручју установљена је надлежност управа Ваљево и Шабац.

Број предмета: 876.

Број извршилаца: 895, од тога 803 лица мушког пола и 92 лица женског пола, малолетника 7.

По показатељу „однос према жртви“ извршилаца је 903.

Доступни број жртава: 903, мушкараца 312, жена 591, малолетника 24.

Зајечар

Веће покрива Зајечарски и Борски округ-8 општина, а насиље је регистровано у свакој.

Надлежне полицијске управе су: Зајечар и Бор.

Број предмета: 159.

Број извршилаца: 167, мушкараца 155, жена 12, малолетних учинилаца прекршаја нема.

По параметру „однос према жртви“ извршилаца је 188.

Број жртава (доступно): 179, од чега 57 лица мушког пола, 122 жене, 9 малолетника.

Крагујевац

Покрива Шумадијски и Поморавски округ, односно 13 општина. Са изузетком Параћина, где истраживање није вршено, насилне ситуације забележене се у свакој.

На овом подручју надлежне су полицијске управе Крагујевац и Јагодина.

Број предмета: 535.

Број извршилаца: 618, мушкараца 542, особа женског пола 76, малолетних 4.

По параметру „однос према жртви“ насиље су извршила 683 лица.

Број жртава: 590, од тога 160 лица мушког пола, жена 430, малолетника 18.

Краљево

Веће за прекршаје покрива општину Сјеница (из Златиборског округа) и цели Рашки, Расински и Моравички округ, из којег је изузета Ивањица-укупно 15 општина. Од тог броја, 3 (Краљево, Чачак, Александровац) немају регистровано насиље у породици, док на подручју Рашке истраживање није вршено.

Надлежне полицијске управе су: Краљево, Крушевац, Нови Пазар и Чачак (ова последња Управа обухвата и Ивањицу), што значи 16 општина.

Број предмета: 123.

Број извршилаца: 135, мушкараца 124, жена 11. Малолетна лица као извршиоци нису регистрована.

По показатељу „однос према жртви“ извршилаца је 145.

Доступни број жртава: 131, лица мушког пола 47, жена 84, без директних малолетних жртава.

Лесковац

Покрива Јабланички и Пчињски округ са 13 општина, од којих чак 8 нема регистровану појаву насиља (Трговиште, Босилеград, Сурдулица, Владичин Хан, Црна Трава, Власотинце, Медвеђа, Лебане). Ово је и једино подручје које, уз Зајечар, у односу на 2003. годину, и гледано кроз физички број предмета, бележи пад насиља у породици кроз прекршајни поступак.

Установљена надлежност полицијских управа: Лесковац и Врање.

Укупно предмета: 117.

Извршилаца је 117, и то 106 мушкараца и 11 жена, док је малолетних учинилаца 4.

По параметру „однос према жртви“ регистровано је 111 извршилаца (што значи да у неким предметима није ни било жртава-случајеви са више окривљених- а да је истовремено у неким предметима један извршилац имао више својих жртава).

Број жртава: 117, мушкараца 34, жена 83, малолетних лица 9.

Ниш

Веће у Нишу покрива Нишавски, Топлички и Пиротски округ, са укупно 15 општина, од којих насиље није забележено у 2 (Димитровград и Куршумлија).

Исту територију покривају полицијске управе Ниш, Пирот и Прокупље.

Укупан број предмета: 640.

Извршилаца: 678, лица мушког пола 610, лица женског пола 68, малолетника 10.

Из параметра „однос према жртви“ изводи се број о 678 учинилаца.

Број жртава (доступно): 635, мушкараца 205, жена 430, директно

насиље претрпело је 15 малолетника.

Нови Сад

Ово веће покрива 45 општина у Северно-бачком, Средње-банатском, Северно-банатском, Јужно-банатском, Западно-бачком, Јужно-бачком и Сремском округу. Насиље није регистровано у 6 локалних јединица, а у Жабљу истраживање није вршено.

Надлежне полицијске управе су: Нови Сад, Сомбор, Суботица, Зрењанин, Кикинда, Панчево и Сремска Митровица (7).

Укупан број предмета: 1784.

Број извршилаца: 1845, а од тога 1661 лице мушког пола и 184 жена.

Малолетних насилника је 27.

По показатељу „однос према жртви“ извршилаца је 1862.

Укупни број жртава, према доступним подацима, је 1889, од чега 621

мушкарац и 1268 лица женског пола, а директних малолетних жртава је 70.

Смедерево

Покрива Браничевски и Подунавски округ, односно 11 општина. У свакој је кроз прекршајни поступак регистровано насиље у породици.

За исто подручје надлежне су управе Смедерево и Пожаревац.

Укупни број предмета: 526

Број извршилаца: 570, од чега 502 мушкараца и 68 жена, као и 4 малолетна лица-починиоца дела.

По показатељу „однос према жртви“ извршилаца је 574.

Укупно доступни број жртава: 454, лица мушког пола 115, лица

женског пола 339, непосредних малолетних жртава 20.

Ужице

Веће за прекршаје покрива Златиборски округ (осим Сјенице, која припада Већу у Краљеву), а придодата му је Ивањица (из Моравичког округа). У свих 10 општина забележено је насиље у породици.

Територијално постоји надлежност управа Ужице и Пријеполје.

Број предмета: 633.

Број извршилаца: 707, и то мушкараца 643, а жена 64.

Малолетних лица је 6.

По параметру „однос према жртви“ је 716 кажњених.

Број жртава: 706, лица мушког пола 261, лица женског пола 445,

малолетника 16.

2. РЕПУБЛИКА СРБИЈА

А. ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ

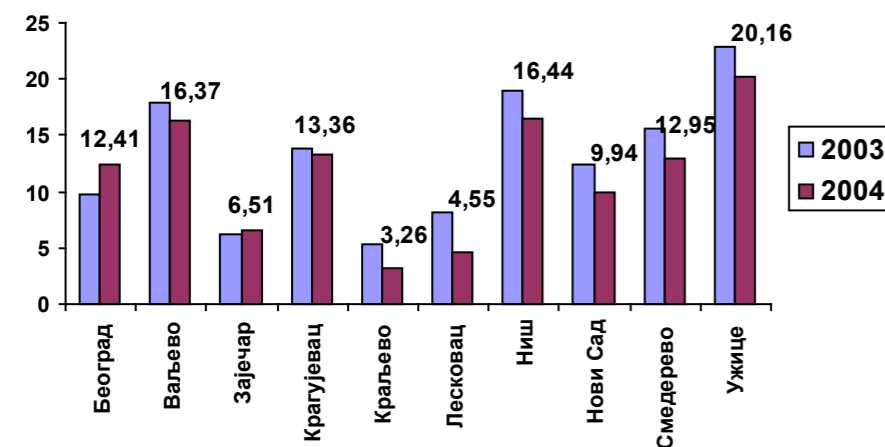
Подручје Републике Србије подељено је на 29 округа, од којих се 24 налази у Централној Србији и Војводини, а 5 на Косову и Метохији. Истраживањем је, из познатих разлога, обухваћена територија ван КиМ, издељена на 161 општину а покривена са исто толико првостепених судова за прекршаје, 10 већа за прекршаје, 27 полицијских управа и 135 центара за социјални рад. У 2004. години је на тој територији живело 7.463.157 становника.

Насиље у породици током 2004. године догађало се у свим општинама Србије. Кроз прекршајни поступак оно није регистровано у укупно 22 локалне самоуправе (у 4-Параћин, Мионица, Рашка и Жабал-није вршено, те је податак непознат), али је зато на тим истим подручјима евидентирано у кривичном поступку, те је изнета констатација несумњива.

Број предмета прекршаја са елементом насиља у породици је 7080. У њима се појавило 7542 извршилаца и, према доступним подацима, 7493 жртве. То, у односу број становника, значи да је сваки 989. (пунолетни и малолетни) грађанин био насилник и свако 996. лице жртва. Ако од укупног броја становника међутим изузмемо малолетничку популацију и то исто учинимо у категорији извршилаца, дело насиља у породици извршио је приближно сваки 800. пунолетни грађанин.

Према истом броју (7080) насиље се дневно догађало у приближно 19 случајева.

У односу на број предмета јавног реда и мира, заступљеност на подручју већа је:

Највећи проценат предмета насиља у породици, према броју предмета јавног реда и мира, има регион Ужица, и општине: Темерин (као и 2003. године)-45,5%, Житиште (36,67), Пријепоље (35,31), Лапово (33,84), Врбас (29,00), Алексинац (28,89), Бач (28,2), Сопот (27,3).

Ако се изнети проценти упореде са вредностима из 2003. године на истим регионима, добиће се привид пада насиља у породици на свим подручјима осим Београда и Зајечара. Пад јесте евидентан али искључиво због повећања броја предмета јавног реда и мира. Напротив, **по физичком броју предмета са елементом насиља у породици, у односу на 2003. годину,** на територији свих већа за прекршаје, осим лесковачког и зајечарског, бележи се пораст, док је у региону Ваљево однос непромењен.. Невезано од било ког упоређујућег показатеља, **само према броју предмета у 2004. години,** на првом месту по заступљености прекршаја са елементом насиља је Нови Сад, а следе Београд, Ваљево, Ниш, Ужице, Крагујевац, Смедерево, па Зајечар, Краљево и Лесковац. У оквиру појединих територијалних целина (већа) мањи број општина има пад пријава, а већина њихово повећање. Најзад, гледано **у односу на број становника,** на подручју нпр. Београда насилник је био сваки 878. пунолетни и малолетни грађанин, Ваљево 575., Зајечара 1653., на територији Већа за прекршаје Крагујевац 843., Краљево 5675., Лесковац 3992., Новог Сада 1096., Ниша 860., у региону Смедерева 715 и Ужица 448. Овде не треба заборавити да је реч о институционално-у прекршајном поступку-регистрованим делима а да је на лествици насиља (насилни догађај који се заиста одиграо-пријављени насилни догађај-догађај који уђе у поступак и у том поступку окончани догађај-) то и последњи степен те да у броју свих становника око 1,5 милиона представљају малолетна лица, којих је као извршилаца врло мало, што изнете цифре у најмању руку полови. Истовремено, у погледу стварног насиља и стварног броја извршилаца, па тиме и броја становника на којег са региона или општине отпада насилник, изнети подаци губе на значају односно добијају на релативности ако се зна да се насиље не пријављује истом учесталости нити се по њему поступа на једнак начин од стране полиције нити, најзад, у судском поступку број окончаних предмета одговара оном броју који у поступак уђе. Ради прегледности, у табели која следи дати су истовремено подаци о кретању броја предмета са насилним догађајима (прекршајни поступак) и броју извршилаца по општинама, док за жртве исте пропорције нису тражене из објективних ограничавајућих разлога (непоузданости добијених цифара). У сваком случају, реално је да је и жртва по броју најмање онај становник који представља извршиоца.

Подручје	број предмета		тенденција	број извр., 2004. год.	изврши лац сваки
	2003.	2004.			
Београд					
Гр.Београд, уже	590	1126	пораст	1181	1087
Барајево	29	17	пад	17	1467
Гроцка	98	102	пораст	130	600
Лазаревац	106	117	пораст	119	493
Младеновац	81	116	пораст	138	379
Обреновац	81	143	пораст	157	454
Сопот	56	66	пораст	68	299
	1041	1687	пораст	1810	прос.878
Ваљево					
Богатић	69	нема	пад	нема	-
Ваљево	163	110	пад	110	871
Владимирци	63	61	пад	67	298
Крупањ	32	76	пораст	76	258
Мионица	10	није врш.	непозн.	непозн.	-
Осечина	13	нема	пад	нема	-
Уб	63	75	пораст	75	420
Љиг	нема	27	пораст	27	525
Мали Зворник	36	40	пораст	40	346
Коцељева	23	19	пад	22	692
Лозница	253	201	пад	201	426
Шабац	115	203	пораст	203	600
Љубовија	7	52	пораст	52	316
Лајковац	29	22	пад	22	757
	876	876	непром.	895	прос.575
Зајечар					
Зајечар	55	39	пад	40	1620
Бор	35	31	пад	32	1689
Бољевац	2	1	пад	1	15231
Кладово	13	23	пораст	23	1004
Књажевац	17	18	пораст	21	1702
Мајданпек	8	6	пад	6	3762
Сокобања	нема	4	пораст	4	4510
Неготин	31	37	пораст	40	1063
	161	159	благ пад	167	прос. 1653

Крагујевац					
Крагујевац	163	224	пораст	258	679
Аранђеловац	7	10	пораст	10	4790
Баточина	11	15	пораст	15	802
Деспотовац	19	12	пад	10	2499
Јагодина	57	91	пораст	121	583
Кнић	4	8	пораст	9	1743
Лапово	13	22	пораст	25	322
Рача	10	19	пораст	24	524
Рековац	9	7	пад	7	1849
Свилајнац	36	34	пад	86	385
Топола	9	7	пад	7	3536
Ђуприја	није рађ.	86	непозн.	86	385
Параћин	47	није вршено	непознато	непознато	
	385	535	зн. пор.	618	прос. 843
Краљево					
Краљево	нема	нема	исто	нема	-
Крушевац	30	35	пораст	40	3266
Александровац	1	нема	пад	нема	-
Брус	нема	2	пораст	2	9112
Варварин	нема	5	пораст	5	3944
Врњачка Бања	11	15	пораст	17	1564
Г. Милановац	34	11	пад	12	3910
Гуча-Лучани	12	6	пад	6	3989
Нови Пазар	26	14	пад	14	6376
Рашка	3	није врш.	непозн.	непозн.	-
Сјеница	није врш.	31	непозн.	35	804
Трстеник	нема	1	пораст	1	47990
Тутин	нема	нема	исто	нема	-
Чачак	нема	нема	исто	нема	-
Ћићевац	нема	3	пораст	3	3478
	117	123	благ пор.	135	прос. 5675
Лесковац					
Лесковац	65	58	пад	58	2671
Врање	32	32	исто	32	2726
Бујановац	2	4	пораст	4	1113
Прешево	3	10	пораст	10	3715
Владичин Хан	нема	нема	исто	нема	-
Сурдулица	1	нема	пад	нема	-

Трговиште	нема	нема	исто	нема	-
Босилеград	нема	нема	исто	нема	-
Медвеђа	31	нема	пад	нема	-
Лебане	21	нема	пад	нема	-
Бојник	5	13	пораст	13	976
Црна Трава	5	нема	пад	нема	-
Власотинце	1	нема	пад	нема	-
	166	117	пад	117	пр. 3992
Н и ш					
Ниш	326	298	пад	298	846
Алексинац	102	152	пораст	152	371
Пирот	2	16	пораст	20	3136
Прокупље	10	10	исто	12	3999
Доњевац	44	54	пораст	74	259
Мерошина	21	20	пад	20	729
Житорађа	15	17	пораст	21	851
Блаце	10	5	пад	5	2667
Сврљиг	10	6	пад	9	1864
Ражањ	23	39	пораст	39	277
Димитровград	нема	нема	исто	нема	-
Бабушница	нема	1	пораст	1	14896
Бела Паланка	нема	2	пораст	2	6941
Куршумлија	нема	нема	исто	нема	-
Гацин Хан	непозн.	20	непозн.	25	397
	563	640	пораст	678	пр.860
Н о в и С а д					
Ада	нема	нема	непром.	нема	-
Алибунар	нема	нема	непром.	нема	-
Апатин	52	56	пораст	56	572
Бач	52	51	пад	51	312
Бачка Паланка	91	67	пад	67	893
Бачка Топола	5	нема	пад	нема	-
Мали Иђош	нема	нема	непром.	нема	-
Бачки Петровац	21	22	пораст	22	655
Бечеј	37	36	пад	38	1059
Бела Црква	нема	3	пораст	3	6649
Беоцин	3	9	пораст	9	1770

Врбас	67	96	пораст	96	471
Вршац	25	10	пад	12	4504
Жабалђ	3	није вр.	непозн.	непозн.	-
Зрењанин	242	273	пораст	281	464
Житиште	42	117	пораст	117	168
Инђија	11	16	пораст	16	3115
Ириг	1	нема	пад	нема	-
Кањижа	17	29	пораст	29	935
Кикинда	19	30	пораст	33	1986
Ковачица	22	7	пад	10	2759
Ковин	52	75	пораст	75	502
Кула	39	48	пораст	48	993
Нова Црња	18	12	пад	12	1010
Нови Бечеј	54	69	пораст	84	312
Нови Кнежевац	нема	8	пораст	8	1568
Нови Сад	140	203	пораст	203	1511
Оџаци	34	47	пораст	47	731
Опово	нема	5	пораст	7	1580
Панчево	42	18	пад	20	6348
Пећинци	нема	4	пораст	4	5577
Планиште	нема	нема	непром.	нема	-
Рума	7	32	пораст	34	1752
Сента	4	14	пораст	16	1572
Сечањ	46	30	пад	36	440
Сомбор	201	188	пад	188	505
Србобран	нема	6	пораст	6	2918
Срем. Митров.	42	39	пад	39	2184
Ст. Пазова	115	41	пад	41	1754
Суботица	45	19	пад	19	7750
Темерин	82	61	пад	69	410
Тител	19	29	пораст	29	578
Чока	4	13	пораст	19	703
Шид	6	1	пад	1	37968
	1605	1784	пораст	1845	пр.1096

С м е д е р е в о					
Велика Плана	71	77	пораст	80	551
Вел. Градиште	58	68	пораст	111	184
Голубац	7	21	пораст	22	439
Жабари	6	21	пораст	21	606
Жагубица	6	17	пораст	24	605
Кучево	22	23	пораст	24	765
Мало Црниће	7	11	пораст	17	800
Петр. На Млави	57	52	пад	67	507
Пожаревац	93	151	пораст	119	630
Смедерево	68	36	пад	36	3046
См. Паланка	91	49	пад	49	1128
	486	526	пораст	570	пр.715
У ж и ц е					
Ужице	105	123	пораст	147	560
Нова Варош	36	54	пораст	62	313
Ивањица	75	89	пораст	117	298
Пријеполје	75	81	пораст	81	503
Чајетина	20	30	пораст	44	354
Ариље	68	41	пад	41	480
Пожега	86	63	пад	63	503
Бајина Башта	36	41	пораст	41	702
Прибој	85	80	пад	80	372
Косјерић	17	31	пораст	31	438
	603	633	пораст	707	пр.448
УКУПНО	6048	7080	пораст	7542	пр.989

Несумњива је чињеница да од укупно 10 подручја већа за прекршаје у 7 постоји повећање броја предмета са елементима насиља у породици. Значајнији пораст бележи се у региону Крагујевца. У оквиру већа, по наведеном редоследу, повећање имају највише: град Београд и општине: Љиг, Сокобања, Кнић, Варварин, Прешево, Пирот, Србобран (али по физичком броју Житиште), Жабари и Косјерић. Истовремено, најчешћег просечног извршиоца, гледано у односу на број становника, има Веће за прекршаје у Ужицу (сваки 448.), а најређег Веће у Краљеву (извшилац је сваки 5675. становник тог подручја). Гледано по општинама, у прекршајном поступку се као насилник појавио највише чак сваки 168. грађанин Житишта (па 184. Великог Градишта) и, најмање, 47990. становник Трстеника. О заправо нетачној слици стварног насиља у породици која се добија на овај начин биће речи касније.

ЗАСТУПЉЕНОСТ ПРЕКРШАЈА СА ЕЛЕМЕНТОМ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ,
2004. ГОДИНА, ГРАД БЕОГРАД

табела 1

1.	2.	3.	4.	5.
бр.	подручје	број у 2004.год примљених предм. јавн.реда и мира	број предмета са ел.насиља у породици, правноснажно окончани	% заступљености предм.са елем. насиља у односу на предм. јавног реда и мира
1.	Барајево	1,300	17	1.30
2.	Београд уже	9,581	1,126	11.75
3.	Гроцка	432	102	23.60
4.	Младеновац	740	116	15.67
5.	Лазаревац	720	117	16.25
6.	Сопот	242	66	27.27
7.	Обреновац	578	143	26.24
	УКУПНО:	13,593	1,687	12.41

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА БЕОГРАД, УЖЕ

табела 1а1

укупно	1. ПОЛ		2. СТАРОСТ					3. ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ							4. СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			5. РАДНИ ОДНОС		6. МЕСТО ЖИВЉ.		7. СТАЊЕ		8. ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				9. САНКЦИЈЕ										
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј.алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз.предм.	лечење алк.б.
	1020	161	14	263	266	262	258	119	460	47	50	7	184	16	119	10	77	11	198	260	859	62	569	612	182	999	582	599	908	---	66	2	105	57	1126	4	33	---

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА БЕОГРАД, УЖЕ

табела 1б1

укупно	1. ПОЛ		2. СТАРОСТ					3. ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ							4. СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			5. РАДНИ ОДНОС		6. МЕСТО ЖИВЉ.		7. ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				8. ВРСТА НАСИЉА			9. НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО								
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не	нема подат.
	508	708	48	98	149	169	161	88	47	460	7	50	102	17	160	113	70	28	146	402	518	42	204	312	161	814	896	---	74	2	111	384	432	300	36	---	1090

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА ЗАЈЕЧАР

табела 3а

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.				9.													
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				САНКЦИЈЕ													
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.	лечење алк.б.
155	12	---	32	41	45	30	19	59	6	24	1	22	1	23	1	8	2	41	85	70	3	49	117	65	102	77	87	143	---	13	---	9	3	162	3	1	---	

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА КРАГУЈЕВАЦ

табела 4а

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.				9.													
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				САНКЦИЈЕ													
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.	лечење алк.б.
542	76	4	117	136	199	112	50	219	28	53	8	112	13	58	5	63	7	117	288	300	30	263	355	279	339	273	345	557	---	48	3	10	26	454	145	39	27	

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА ЗАЈЕЧАР

табела 3б

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.				8.			9.											
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА			НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО											
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не	нема подат.
57	122	9	41	37	37	21	20	4	58	4	22	11	16	12	11	7	1	42	99	54	4	39	118	76	114	158	---	18	---	12	54	115	8	34	65	60	

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА КРАГУЈЕВАЦ

табела 4б

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.				8.			9.											
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА			НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО											
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не	нема подат.
160	430	18	101	142	147	99	83	15	198	8	53	38	25	52	55	23	21	102	283	250	18	153	375	263	315	515	1	49	2	8	105	221	262	244	135	238	

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА КРАЉЕВО

табела 5а

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.				9.													
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				САНКЦИЈЕ													
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.	лечење алк. б.
124	11	---	19	35	48	28	5	23	3	17	3	10	1	10	3	26	4	45	84	47	4	54	81	82	53	58	77	83	---	10	42	---	16	98	21	6	---	

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА ЛЕСКОВАЦ

табела 6а

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.				9.													
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				САНКЦИЈЕ													
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.	лечење алк. б.
106	11	4	27	48	28	10	---	41	2	9	11	17	3	6	2	10	5	11	73	38	6	47	70	59	58	65	52	38	---	67	---	12	15	91	11	7	2	

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА КРАЉЕВО

табела 5б

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.				8.			9.											
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА			НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО											
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не	нема подат.
47	84	---	22	31	23	9	8	3	24	2	18	2	10	4	8	17	11	39	76	42	2	36	82	79	43	82	---	10	39	---	41	58	21	38	44	41	

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА ЛЕСКОВАЦ

табела 6б

	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.				8.			9.											
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА			НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО											
укупно	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не	нема подат.
34	83	9	40	40	21	7	2	38	20	3	5	7	8	5	3	24	76	37	4	41	76	47	70	38	67	12	1	107	9	12	25	80					

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА НИШ

табела 7а

УКУПНО	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.			9.													
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ			САНКЦИЈЕ													
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.
610	68	10	117	207	143	126	75	152	20	84	11	125	18	64	5	59	1	139	300	363	15	271	407	375	303	222	456	542	---	133	---	3	53	606	19	25	2

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА НОВИ САД

табела 8а

УКУПНО	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.			9.													
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ			САНКЦИЈЕ													
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.
1661	184	27	370	560	439	323	126	643	91	201	23	250	31	169	31	179	20	224	790	979	55	659	1180	963	887	782	1065	1054	239	261	16	202	65	1768	32	34	6

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА НИШ

табела 7б

УКУПНО	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.			8.		9.												
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ			ВРСТА НАСИЉА		НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО												
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не
205	430	15	154	138	132	95	101	19	152	10	87	41	28	59	87	40	15	97	332	297	6	115	520	304	331	494	---	138	---	3	76	336	223	92	208	340

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА НОВИ САД

табела 8б

УКУПНО	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.			8.		9.												
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ			ВРСТА НАСИЉА		НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО												
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не
621	1268	70	438	445	449	278	174	68	664	28	199	157	97	161	127	139	84	268	911	829	39	535	1218	1054	919	1099	285	308	19	203	452	968	576	285	849	650

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА СМЕДЕРЕВО

табела 9а

укупно	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.				9.												
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				САНКЦИЈЕ												
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.
502	68	4	114	127	134	138	53	148	34	43	4	88	5	49	7	36	1	99	345	213	6	174	387	373	177	208	363	518	---	62	---	9	97	468	5	9	---

ПОДАЦИ О УЧИНИОЦУ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА УЖИЦЕ

табела 10а

укупно	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.		8.				9.												
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		СТАЊЕ		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				САНКЦИЈЕ												
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј. алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	опомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.
643	64	6	91	117	262	167	64	253	21	20	2	125	7	56	14	61	5	152	314	386	7	298	409	397	310	333	374	615	---	13	75	4	32	614	41	17	22

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА СМЕДЕРЕВО

табела 9б

УКУПНО	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.				8.			9.										
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА			НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО										
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не
115	339	20	106	92	98	65	59	29	133	3	56	41	19	37	39	18	10	69	246	129	1	90	254	296	161	391	---	56	---	7	80	59	70	45	87	394

ПОДАЦИ О ЖРТВИ, ПОДРУЧЈЕ ВЕЋА УЖИЦЕ

табела 10б

УКУПНО	1.		2.				3.					4.			5.		6.		7.				8.			9.										
	ПОЛ		СТАРОСТ				ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ					СТЕПЕН ОБРАЗОВ.			РАДНИ ОДНОС		МЕСТО ЖИВЉ.		ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА			НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО										
	мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не
261	445	16	91	131	229	124	91	19	261	2	17	47	12	66	63	51	14	155	340	316	7	231	436	375	304	556	---	13	87	4	119	324	258	263	342	110

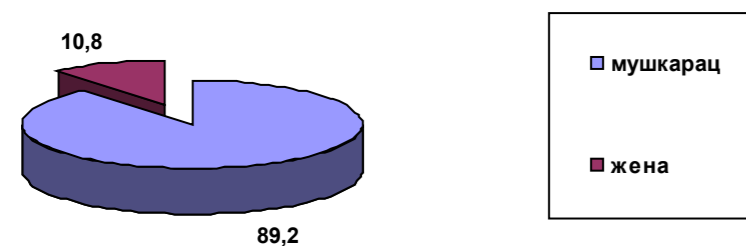
Б. РЕЗУЛТАТИ ПО ПАРАМЕТРИМА-АНАЛИЗА

1. ПОЛ

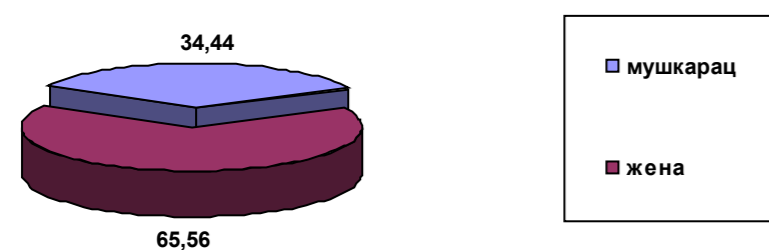
Ово је, уз број извршилаца, њихову старост и изречене санкције, једини потпуно поуздани показатељ у истраживању (сви остали подаци, посебно код жртава, одговарају онима који постоје у предметима али су очигледно непотпуни).

Укупно је 6728 извршилаца мушког пола (приближно девет десетина) и 814 женског пола (незнатно више од десетине). Занимљиво је да међусобни однос мушког и женског насиља није уједначен ни између региона ни у локалним самоуправама у оквиру тих подручја. Тако се жене извршиоци дела уопште не појављују на подручју општина Инђија, Вршац, Сремска Митровица, Пећинци, Беочин, Србобран, Рума, Кула, Бујановац, Бојник, Бела Паланка, Коцељева, Љиг, Уб, Мали Зворник, Сокобања, Бољевац, Кладово, Сјеница, Ћићевац, Гуча, Трстеник, Брус и Крушевац, сразмерно укупном броју највише их је на подручју Већа за прекршаје Београд, а најмање на територији Већа Зајечар.

Процентуално, насиље испољавају:

У оквиру доступног броја жртава, мушкараца је 2581 (незнатно изнад трећине), а жена 4912 (две трећине).

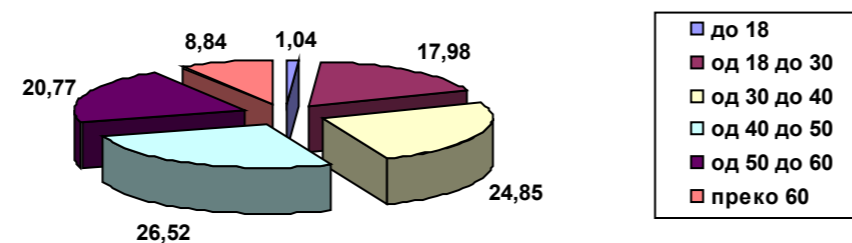

Однос мушког и женског насиља и мушког и женског трпљења је, по регионима:

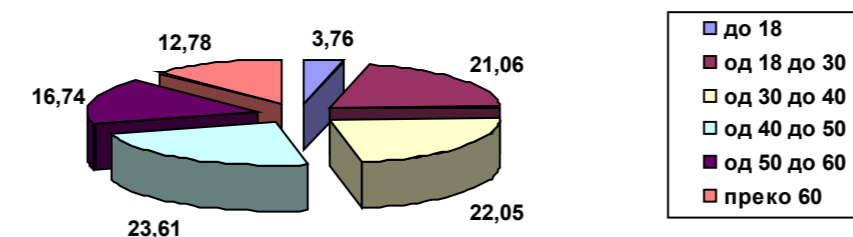
Регион	Извршилац, на примерку од 100		Жртва, на примерку од 100	
	Мушкарац	Жена	Мушкарац	Жена
Београд	87	13	41	59
Ваљево	90	10	35	65
Зајечар	93	7	32	68
Крагујевац	88	12	27	73
Краљево	92	8	36	64
Лесковац	91	9	36	64
Ниш	89	11	45	55
Нови Сад	90	10	33	67
Смедерево	88	12	25	75
Ужице	91	9	37	63

2. СТАРОСТ

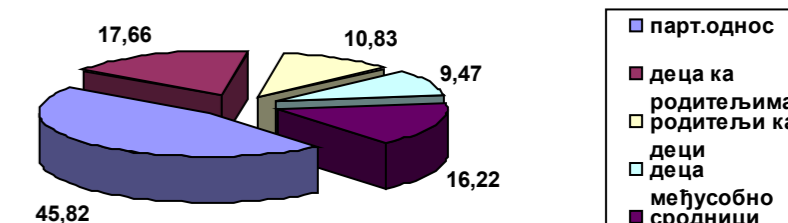
По старосној структури, у броју од 7542 учинилаца прекршаја са елементом насиља у породици, најзаступљенија је категорија становништа у добу од 40-50 година (подручје Београда, Зајечара, Крагујевца, Краљева, Ужица), а од правила одступају Ваљево и Смедерево (старосна групација од 50 до 60 година), Лесковац, Ниш и Нови Сад (највише извршилаца је у добу од 30-40 година). Занимљиво је и да релативно висок број насилника у старости преко 60 година има веће Ваљево а да се уопште не појављују на територији Лесковаца. Најмање регистрованих учинилаца је међу малолетницима али је ове популације, сразмерно броју извршилаца на појединим регионима, највише на подручју Лесковца, Новог Сада, Ниша, па Београда, док уопште нису регистровани код већа Зајечар и Краљево.

Насиље највише трпе лица старости од 40 до 50 година (Нови Сад, Београд, Крагујевац, Ужице), у добу од 30-40 година знатнији је број код већа Ваљево и Краљево, а у случају Зајечара, Ниша и Смедерева највише трпи групација од 18-30 година. У Лесковцу је код старосних категорија од 18 до 30 и од 30 до 40 година однос уједначен. Лица старости преко 60 година највише је, сразмерно укупном броју, на територији Ваљева, Крагујевца и Ниша, најмање у Краљеву. Малолетних жртава у релативно знатном броју има на подручју већа Зајечар (5,08%), а у случају Већа за прекршаје Краљево нису забележени.

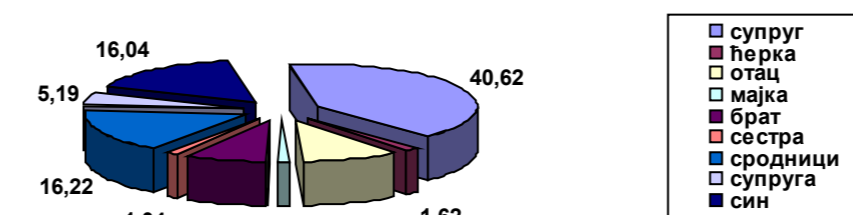

На партнерско насиље отпада 45,82%, сродничко 16,22%, насиље деце према родитељима 17,66%, родитеља према деци 10,83% и међусобно насиље деце 9,47%.

3. ИЗВРШИЛАЦ - ЖРТВА И ОБРНУТО

По параметру „однос према жртви“ добијени су подаци за 7654 лица. Од тога су:

По регионима, насилне ситуације се испољавају:

СТУПАЊ ИСПОЉАВАЊА НАСИЉА ПО ПАРАМЕТРУ “ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ”, ПРОЦЕНАТ У ОДНОСУ НА УКУПНО НАСИЉЕ

1.	2.		3.		4.		5.		6.	
Веће	први (највише)		други		трећи		четврти		пети (најмање)	
Београд	партн. однос	45.5	деца ка родит.	17.5	сродници	17.4	родит. ка деци	11.2	деца међусоб.	8.4
Ваљево	партн. однос	45.5	деца ка родит.	21.8	родит.ка деци	13.2	сродници	10.3	деца међусоб.	9.2
Зајечар	партн. однос	47.9	сродници	21.8	родит. ка деци	12.8	деца ка родит.	12.2	деца међусоб.	5.3
Крагујевац	партн. однос	45.1	деца ка родит.	18.3	сродници	17.1	деца међусоб.	10.2	родит. ка деци	9.3
Краљево	партн. однос	31.7	сродници	31.0	деца међусоб.	20.7	родит. ка деци	9.0	деца ка родит.	7.6
Лесковац	партн. однос	51.4	деца ка родит.	18.0	деца међусоб.	13.5	сродници	9.9	родит. ка деци	7.2
Ниш	партн. однос	39.4	деца ка родит.	21.1	сродници	20.5	родит. ка деци	10.2	деца међусоб.	8.8
Нови Сад	партн. однос	52.2	деца ка родит.	14.9	сродници	12.5	родит. ка деци	11.2	деца међусоб.	9.2
Смедерево	партн. однос	44.5	сродници	19.3	деца ка родит.	18.1	родит. ка деци	10.9	деца међусоб.	7.2
Ужице	партн. однос	41.4	сродници	21.2	деца ка родит.	18.4	родит. ка деци	9.8	деца међусоб.	9.2

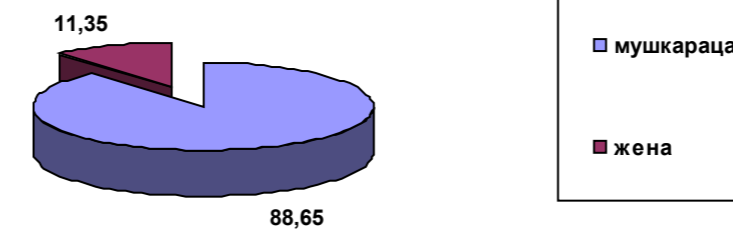
Уочљиво је да је партнерско насиље (однос супруг, супруга, бивши супруг, бивша супруга, ванбрачна заједница) најзаступљеније на подручју Већа за прекршаје Нови Сад па Лесковац, а да га је најмање на територији Краљево; насиља деце према родитељима највише је код Већа Ваљево, најмање на подручју Краљево; у обрнутом односу (насиље родитеља ка деци) највећу заступљеност има поново Ваљево (рекло би се да се сукоби на истом подручју, после партнерских, одвијају првенствено у усходно-нисходној путањи), најмању Лесковац; сроднички насилни догађаји су изразити на територији Већа Краљево, у најнижем броју се појављују на подручју Лесковца. Најзад, у међусобном насиљу деце знатан проценат бележи Веће за прекршаје Краљево (дакле дисфункционалан однос на водоравној равни, која укључује и сродничку, а релативно добар између партнера и у односима родитељи-деца). Најмање регистрованих случајева овог облика насиља има Веће у Зајечару.

При даљем разлагању наведених показатеља долази се до тога да

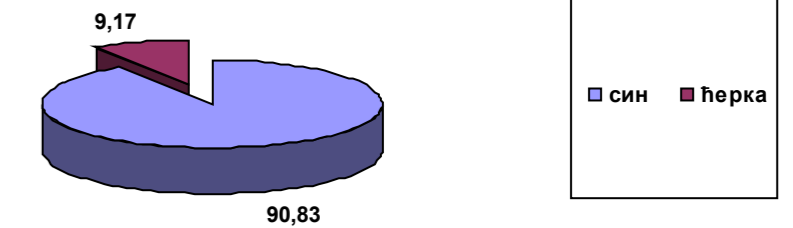
насиље врши	највише	најмање
Супруг	Нови Сад, Зајечар,	Краљево
Супруга	Лесковац, Смедерево	Ужице
Син	Ваљево, Ниш	Краљево
Ћерка	Ниш, Лесковац	Зајечар
Отац	Зајечар, Ваљево	Лесковац
Мајка	Краљево	Зајечар
Брат	Краљево	Зајечар
Сестра	Лесковац	Ниш
Сродници	Краљево	Лесковац

У оквиру означених групација, и када се изузму подаци из показатеља „сродници“, изразито је насиље које чине лица мушког пола, па тако:

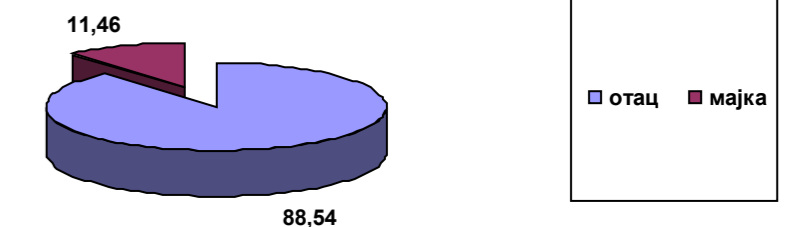
У партнерском односу:

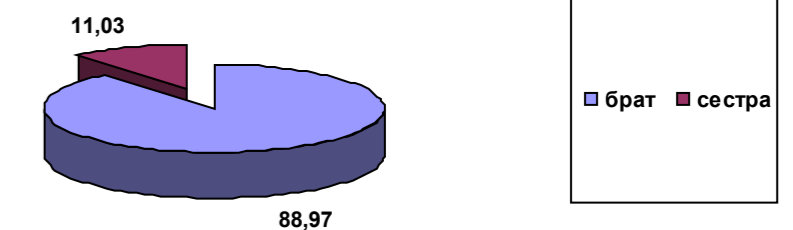
У насиљу деце ка родитељима:

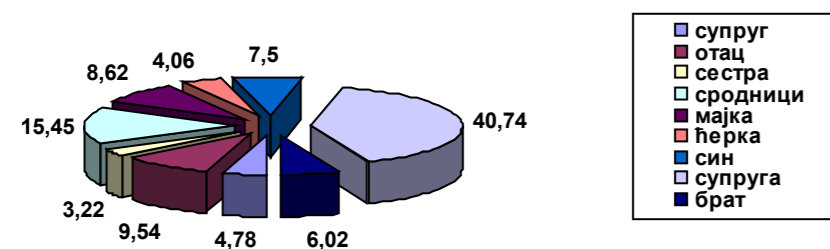
У насиљу родитеља ка деци:

У насиљу деце међусобно:

Код жртви, где је исказани број 7629, насиље трпе:

Уколико сада из параметара „однос према извршиоцу“ и „однос према жртви“ издвојимо „сроднике“ и потом извршимо поређење добијених процената за извршиоце и жртве несумњиво је да:

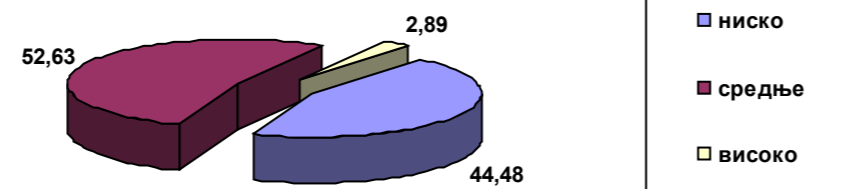
насиље врше, од највишег ка најнижем	насиље трпе, од највишег ка најнижем
Супруг	супруга
Син	отац
Отац	мајка
Брат	син
Супруга	брат
Ћерка	супруг
Мајка	ћерка
Сестра	сестра

Нема битније разлике у овим и подацима за 2003. годину.

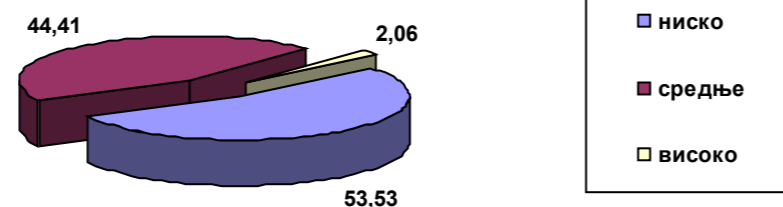
4. СТЕПЕН ОБРАЗОВАЊА

Извршилац:

У броју од 7518 извршилаца, лица са високом стручном спремом је изразито мало и, према укупном броју насилника, највише на подручју Лесковца па Крагујевца и Београда. Највише учинилаца ниског степена образовања је у регионима Ваљево, Краљево, Зајечар, Лесковац и Смедерево, а у свим осталим је доминантан средњи.

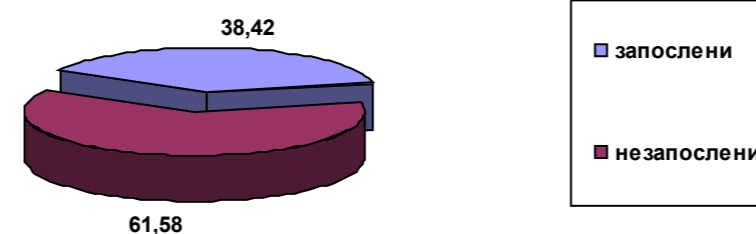
Што се тиче жртава, у оквиру високе стручне спреме највећи број лица је на подручју Београда и Крагујевца. Степен образовања жртава углавном је у сразмери са образовањем насилника-тамо где код извршилаца доминира нпр. средње образовање доминира и код особа које насиље трпе. Изузетак представљају Крагујевац, Нови Сад, Ниш и Ужице.

Извршилаца и жртава има дакле у свим друштвеним слојевима односно професијама и независно од степена образовања, с тим што у оквиру високе стручне спреме број случајева знатније од других остаје затамњен. Ови параметри су у односу на 2003. годину углавном непромењени.

5. ЗАПОСЛЕНОСТ

Већина извршилаца прекршаја и већина жртава, према показатељима, није запослена. Међутим, ови подаци највероватније не одговарају стварном стању и реално је да је однос код обе категорије макар пола-пола пошто искуство говори да, вероватно у циљу блажег кажњавања, првенствено окривљени нетачно износе ту околност а у поступку је или није могуће проверити или је прибављање информација у истом смислу отежано. Незапосленост међутим готово да ни у једном предмету није означена као опредељујући разлог насиља. Код извршилаца, у броју од 7526, однос је:

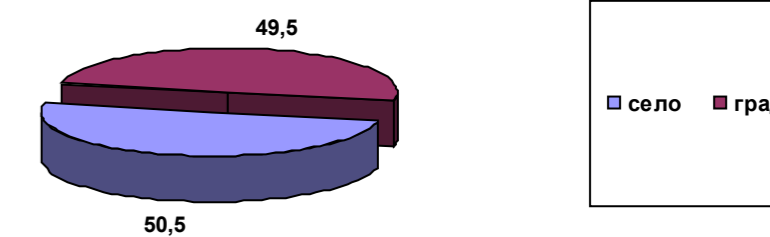
а у случају жртава, у оквиру доступног броја од 6153,

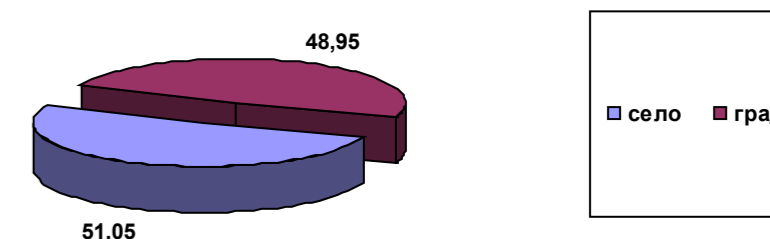
Гледано према 2003. години однос је незнатно промењен у корист незапослених извршилаца и запослених жртава-у 2004. години и једних и других је више.

6. МЕСТО ЖИВЉЕЊА

У односу на истраживање из 2003. године ово је једини нови показатељ из којег закључујемо да се насиље у приближном проценту одиграва у сеоским и у градским срединама, а што даље-с обзиром на број становника у тим истим срединама-заправо значи да је насилних ситуација мање у урбаном окружењу (податак је неочекиван, баш као и чињеница да се насиље пријављује-не и процесуира-више на подручјима која важе за неразвијена). Овде се може поставити низ питања: дали тежи услови живљења, традиционални односи итд. знатније доприносе насиљу или се насилни догађаји пријављују због њихове озбиљности (нереално је да је у питању јача освешћеност ових жртава) или је у градским срединама одговор у лакшем раздвајању партнерских заједница итд. Разлике по регионима, у мери у којој постоје, управо одговарају њиховом географском распрострањању тј. покривености, па је тако већи број извршилаца из сеоских средина код већа за прекршаје Ваљево, Краљево, Лесковац, Нови Сад, Ниш, Смедерево и Ужице. Код кажњених, где је исказани број 7500, однос је

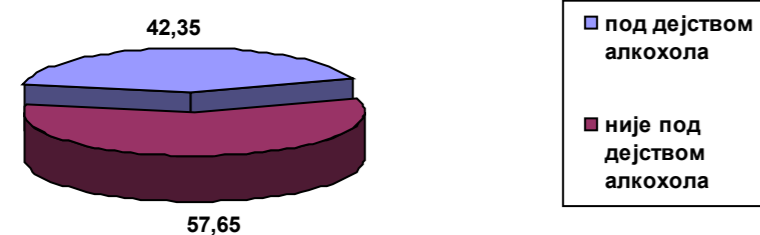

а код жртава, у доступном броју од 7251,

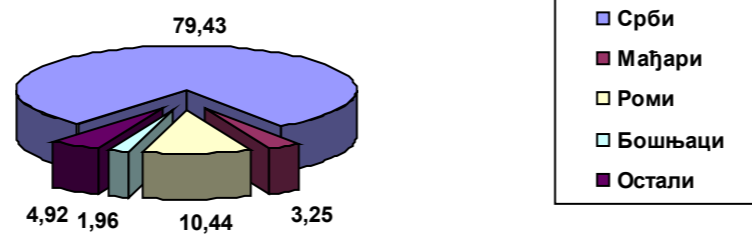
7. СТАЊЕ

Добијени податак потврђује резултате из 2003. године о томе да претежни број извршилаца у време чињења дела није био под дејством алкохола (или дрога). Исход треба узети са резервом у смислу прецизности јер окривљени (кажњени) пијанство као евентуални повод догађаја често негирају или своде на безначајну меру, а код судија нема посебног упуштања у утврђивање те околности пошто одговорност свеједно постоји и кад је насилник био под дејством алкохола. Ипак, стоји чињеница да извршилац углавном није у стању алкохолисаности односно омамљености другим средствима. (што је нпр. на подручју Већа за прекршаје Ниш знатније изражено) и чињеница да у алкохолизму не треба тражити узрок насиља, већ само оквир тј. подстицајну околност. У оквиру доступног броја од 7542 кажњених однос је, слично као и у 2003. години:

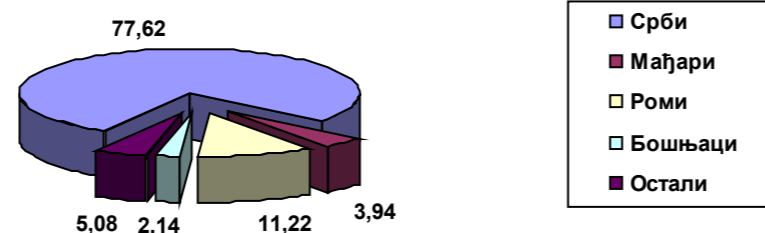
8. ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ

Резултати одговарају структури становништва према подручју Републике на којем то становништво живи. Тако АП Војводина као етнички изразито мешовита средина има релативно већи број кажњених лица сврстаних у катергорију „остало“ (где су и лица са двојним или страним држављанством) и извршилаца мађарске националности, ужички регион (у односу на друге) нешто израженије бележи бошњачку популацију, а Београд, Ниш и Нови Сад ромску. Треба рећи да се насиље, у оквиру ове последње, одиграва у приближно 10% случајева, што указује и на велики број жртава међу Ромима. Структура жртава иначе је у релативној сразмери и прати структуру насилника, па се апсолутно не може говорити о насиљу једне етничке групације над другом, ма која да је у питању.

У броју од 7376, извршиоци су:

а жртве, према доступном податку од 7253 лица,

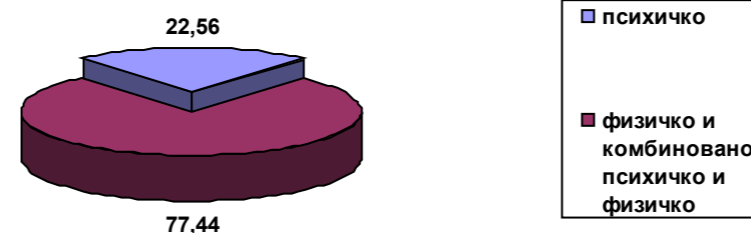

И код овог параметра нема битних одступања у односу на податке из 2003. године.

9. ВРСТА НАСИЉА

Задати показатељ односио се искључиво на психичко или физичко или комбиновано психичко и физичко насиље, јер се остали облици (сексуално, економско) у прекршајном поступку или нису могли издвојено појавити или су остали прикривени, у склопу неког од истраживаних видова. Психичко насиље садржи све облике вербалног односно емоционалног насиља-вређање (називање погрдним именима, понижавање, омаловажавање, псовке), вику,

свађу, претње, застрашивање, ограничавање кретања и комуницирања, праћење итд., док физичко подразумева ударање, шамарање, гурање, шутирање, гребање, чупање косе, дављење, тучу и слично-примену физичке силе којом се непосредно повређује односно угрожава телесни интегритет жртве.

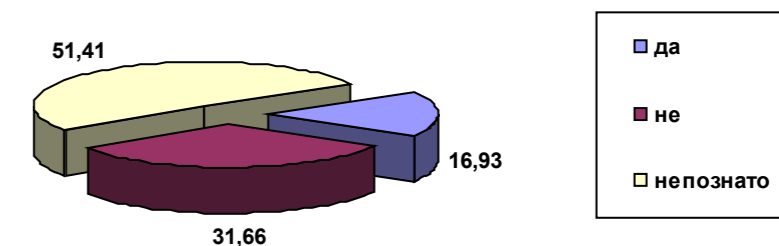

Уочава се да се, у односу на број свих насилних ситуација, психичко насиље одиграло у приближно петини случајева или незнатно изнад тога, док је све остало комбиновано психичко и физичко или „чисто“ физичко насиље. Гледано по регионима, однос различитих облика испољавања је, као и 2003. године, најдрастичнији на подручју Већа за прекршаје Лесковац, где је у 117 предмета у чак 116 поступак вођен због физичког насиља или 99,14% (што вероватно значи да се психичко или не пријављује или затим од стране полиције не бива прослеђено у поступак, већ остаје у области упозорења); на територији Ниша проценат психичког насиља у односу на друге облике је 11,9, Ужица 17,2, Крагујевца 18,4, Смедерева 17,6, Ваљева 21,8, Београда 33,5, Зајечара 30,5, Краљева 34,2. Новог Сада 24,4%. Свака компарација у конкретном случају могла би дати заправо неправилну слику о насилнику и не представља доказ тога да је на једној територији Републике насиље теже или лакше од насиља у другом подручју. Евидентно је, са друге стране, да облици физичког и истовременог психичког и физичког насиља, гледано у односу на 2003. годину, бележе пораст (у претходном периоду три четвртине насилних ситуација су се манифестовале као физички сукоби).

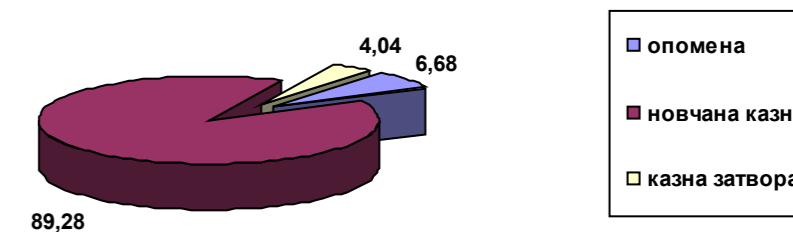
10. ДА ЛИ ЈЕ НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО

Код овог показатеља добијени су изразито непоуздани бројеви, те се са сигурношћу може говорити само о одговору „да“, дакле о случају када се из предмета, на основу приложене евиденције или из самих изјава, могло установити да се насиље догађало и раније. Од укупног броја, одговор „не“ и „није познато“ може се сврстати у исти проценат (83,07) управо зато што

„не“ још увек не значи и несумњиву негацију, Међутим, из праксе је познато да свако пријављивање насилног догађаја и његово процесуирање долазе тек након низа таквих случајева који су државним органима остали непознати и да се насиље чешће понавља у партнерским односима, уз пораст бруталности са порастом броја ситуација.

11. САНКЦИЈЕ

У 7080 предмета изречено је 7556 санкција, од којих 505 чине опомене, 6746 новчане казне и 305 казне затвора. Као пратеће су одређене 216 мера одузимања предмета прекршаја те 61 мера лечења алкохолне болести.

Према броју предмета највише казни затвора изречено је на подручју Крагујевца (27%)-сваки просечно 4., а у оквиру истог Већа убедљиво највише у Ћуприји (96,5%) и Крагујевцу (23%). У Суду за прекршаје у Варварину проценат је 80, Новом Пазару 64, Прешеву 40%. Истовремено, знатан број прекршајних судова ову санкцију уопште није имао. Заштитна мера одузимања предмета прекршаја (ситуација када је при насиљу коришћен предмет) изречена је у 216 случајева, од чега највише на подручју Крагујевца (7,3% предмета). Најзад, мера лечења алкохолне болести (или наркоманије) одређена је према 61 кажњеном, али је нема на подручју Ваљева, Зајечара, Краљева и Смедерева. Рекло би се да су са више посвећености у овим предметима поступале судије на подручју Крагујевца (27 мера) и Ужица (22 случаја), прецизније Крагујевца, Ћуприје, Пријепоља и Косјерића.

ЗАСТУПЉЕНОСТ ПРЕКРШАЈА СА ЕЛЕМЕНТОМ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ, 2004. ГОДИНА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА

табела 1

1.	2.	3.	4.	5.	6.
бр.	подручје Већа	број у 2004.год примљених предмета	број у 2004.год примљених предм. јавн.реда и мира	број предмета са ел.насиља у породици, правноснажно окончани	% заступљености предм.са елем. насиља у односу на предм. јавног реда и мира
1.	Београд (шире)	258,653	13,593	1,687	12.41
2.	Ваљево	91,550	5,319	876	16.47
3.	Зајечар	27,505	2,442	159	6.51
4.	Крагујевац	79,004	4,005	535	13.36
5.	Краљево	134,969	3,775	123	3.26
6.	Лесковац	43,813	2,567	117	4.55
7.	Ниш	96,010	3,892	640	16.44
8.	Нови Сад	226,339	17,954	1784	9.94
9.	Приштина	---	---	---	---
10.	Смедерево	47,853	4,059	526	12.95
11.	Ужице	40,609	3,140	633	20.16
	УКУПНО:	1,046,305	60,746	7,080	пр.11,6

ЗБИРНИ ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШИОЦИМА, ПОДРУЧЈЕ СРБИЈЕ

	1.	2.	3.							4.							5.	6.	7.	8.	9.					10.													
	РЕПУБЛИКА СРБИЈА	ПОЛ		СТАРОСТ							ОДНОС ПРЕМА ЖРТВИ							СТЕПЕН ОБРАЗОВ.	РАДНИ ОДНОС	МЕСТО ЖИВЉ.	СТАЊЕ	ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ					САНКЦИЈЕ												
		мушкарац	жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	под деј.алкох.	неалкохол.	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	огомена	новчана к.	к. затвора	одуз. предм.	лечење алк.б.
укупно		6728	814	79	1356	1874	2000	1566	667	2508	307	601	91	1228	124	734	95	645	80	1241	3332	3957	217	2891	4635	3788	3712	3194	4350	5859	240	770	144	363	505	6746	305	216	61

III

1. РАД ПОЛИЦИЈЕ

На подручју Републике Србије, без Косова и Метохије, како је и речено, постоји 161 општина коју покрива 27 управа полиције. У интервалу од 01. јануара 2004. године до 31. јула 2006. године на истој територији догодило се 50127 насилних ситуација (толико пута су припадници полиције интервенисали по дојавама да се насиље догађа). Упозорењем (упућивањем на други орган, саветом и сл.) окончано је 31274 или 62,39% ових случајева, прекршајним пријавама-захтевима за покретање поступка 15894 односно 31,70% , а остатак од 3469 догађаја (6,92%) чине кривичне пријаве. За период од 01. јануара 2004. године до 31. октобра 2006. године тих (кривичних) пријава било је 4360.

У табели која следи дати су подаци о броју становника по општинама, броју интервенција полиције након информација да се насиље догодило, броју прекршајних пријава (ремећење јавног реда са елементима насиља у породици), броју поднетих кривичних пријава, све упоредо за 2004. и 2005. годину, те лицу које се просечно, на подручју одређене локалне заједнице, појавило као извршилац. Због бољег разумевања потребно је објаснити да би параметар „број интервенција“ требало да у збиру обухвата остала три (упозорења, прекршајне пријаве и кривичне пријаве), али да код појединих управа или полицијских станица то није случај (број интервенција поистовећен је са бројем упозорења односно мањи или већи од збира остала три показатеља), у зависности од тога шта је третирано „интервенцијом“, да ли непосредни излазак на лице места или дојава да се насилна ситуација одиграла (а она је могла бити и непосредним обраћањем жртве у самој ПИ) и могућег преклапања кривичних са прекршајним пријавама (ситуација када су за исти догађај упоредо подношене обе). **У истраживању је „број интервенција“ изједначен са бројем пријава насилних догађаја, тачније са бројем обраћања жртви полицији. При израчунавању просечног извршиоца на подручју локалне заједнице овај број је потом поистовећен управо са учиниоцем (једна дојава догађаја једнако је један насилник),** иако је реално да је у истом пријављивању могло бити и често било више лица као извршилаца односно касније кажњених. То значи да добијени просечни број заправо треба нешто умањити да би био тачан. Најзад, при утврђивању међусобног односа упозорења, прекршајних пријава и кривичних пријава, размера је тражена у односу на збир та три показатеља (а не број интервенција), јер, како је наведено, ова два податка се код незнатног дела управа разликују (у табели су подручја где постоји изражена несагласност назначена четири параметра обележена са **).

ЗБИРНИ ИЗВЕШТАЈ О ЖРТВАМА

	1.	2.	3.						4.						5.	6.	7.	8.				9.		10.													
	РЕПУБЛИКА СРБИЈА	ПОЛ	СТАРОСТ						ОДНОС ПРЕМА ИЗВРШИОЦУ						СТЕПЕН ОБРАЗОВ.	РАДНИ ОДНОС	МЕСТО ЖИВЉ.	ЕТНИЧКА ПРИПАДНОСТ				ВРСТА НАСИЉА		НАСИЉЕ ПОНОВЉЕНО													
		мушкарац жена	до 18	од 18 до 30	од 30 до 40	од 40 до 50	од 50 до 60	преко 60	супруг	супруга	бив. супруг	бив. супруга	син	ћерка	отац	мајка	брат	сестра	сродник	ниска	средња	висока	запослен	незапослен	село	град	српска	мађарска	ромска	бошњачка	остало	психичко	физичко	и једно и др.	да	не	нема подат.
укупно		2581 4912	259	1449	1517	1625	1152	879	279	2481	86	627	572	310	727	658	465	245	1179	3592	2980	138	1784	4369	3702	3549	5630	286	814	155	368	1645	3771	1874	1198	2242	3640

Полицијска управа Београд	број	2004. год				2005. год				Извр. просечно, (однос бр. интервен. и бр. стан. 2004.)
		бр.		прекршајне пријаве		бр.		прекр. пријаве	крив. пријаве	
Барајево	24948	82	54	28	-	53	30	23	-	304
Чукарица	172108	407	196	175	29	415	126	231	46	423
Гроцка	78028	223	105	113	5	274	136	133	5	350
Лазаревац	58638	119	72	41	6	241	180	51	10	493
Младеновац	52250	100	5	95	12	90	3	87	8	522
Н. Београд	217706	491	181	195	115	351	159	147	45	443
Обреновац	71236	536	343	147	46	469	270	148	51	133
Палилула	159047	146	116	19	11	168	129	18	21	1089
Раковица	99758	212	110	85	17	360	251	98	11	470
Сав. Венац	41481	59	32	27	8	52	22	15	15	703
Сопот	20361	41	-	37	4	46	-	45	1	497
Стари град	54449	259	216	30	13	241	194	38	9	210
Вождовац	152697	180	36	124	20	193	44	125	24	848
Врачар	56923	71	58	26	5	90	70	21	13	801
Земун	193397	197	80	117	17	134	46	88	25	982
Звездара	136233	256	149	103	4	356	141	210	6	532
	1589260	3379	1753	1362	312	3533	1801	1478	290	470
Пол. управа Крагујевац										
Аранђеловац	47909	191	165	7	19	237	203	18	16	251
Баточина	12038	37	23	13	1	48	24	21	3	163
Кнић	15688	42	33	2	7	70	60	3	7	373
Крагујевац	175209	564	377	396	19	603	391	416	26	310
Лапово	8055	29	10	19	-	27	12	14	1	277
Рача	12568	77	55	20	2	65	44	15	6	163
Топола	24756	154	135	10	9	143	116	13	14	161
	296223	1094	798	467	57	1193	850	500	73	270
Пол. управа Јагодина										
Деспотовац	24999	8	2	6	-	26	3	20	3	3125
Јагодина	70566	432	330	101	1	456	351	98	7	163
Параћин	57926	70	26	41	3	77	31	44	2	827
Рековац	12941	47	44	3	-	48	42	6	-	275
Свилајнац	25314	26	13	10	3	39	11	25	3	974
Ћуприја	33128	240	189	41	10	218	175	30	13	138
	224874	823	604	202	17	864	613	223	28	273

Пол. управа Ниш										
Алексинац	56396	54	1	47	3	18	-	13	4	1044
Доњевац	19200	5	-	4	1	7	-	-	6	3840
Мерошина	14572	5	-	-	5	6	-	-	6	2914
Ниш	252131	95	2	61	28	88	2	42	30	2654
Ражањ	10813	3	-	1	2	12	1	7	2	3604
Сврљиг	16779	3	-	1	2	4	-	3	1	5593
	379829	167	3	116	41	143	3	70	50	2274
Пол. управа Пирот										
Бабушница	14896	86	81	3	2	78	75	1	2	173
Б. Паланка	13882	47	37	10	-	47	40	1	6	295
Димитровг.	11355	47	44	2	1	96	85	3	8	241
Пирот	62735	502	475	6	21	712	693	4	15	125
	102868	682	637	21	24	933	893	9	31	151
Пол. управа Прокупље										
Блаце	13336	35	20	11	4	22	5	15	2	381
Житорађа	17887	152	137	14	1	123	112	9	2	118
Куршумлија	21036	18	8	7	3	22	7	6	9	1169
Прокупље	47995	51	45	-	6	33	15	-	18	941
	100254	256	210	32	14	200	139	30	31	392
Пол. управа Лесковац										
Бојник	12694	6	4	1	1	6	4	1	1	2116
Власотинце	32822	119	97	6	16	114	93	5	16	276
Лебане	24518	110	78	27	5	116	82	31	3	223
Лесковац	154895	206	170	4	32	241	154	5	82	752
Црна Трава	2267	9	9	-	-	11	10	1	-	252
Медвеђа	10569	9	8	-	1	6	5	-	1	1174
	237765	459	366	38	55	494	348	43	103	518
Пол. управа Врање										
Босилеград	9437	16	13	2	1	23	22	1	-	5898
Бујановац	44506	51	43	7	1	60	54	3	3	872
Прешево	37154	17	14	2	1	42	31	7	4	2185
Сурдулица	21707	35	28	9	3	65	55	8	2	620
Трговиште	6058	11	6	5	2	21	12	9	1	550
Влад. Хан	23265	111	105	1	5	98	92	2	4	210
Врање	87234	51	31	2	8	58	34	3	6	1710
	229361	292	240	28	21	367	300	33	20	785

Пол. управа											
Пол. управа Зајечар											
Бољевац	15231	30	23	4	3	56	44	12	-	507	
Књажевац	35744	134	129	3	2	144	131	12	1	266	
Сокобања	18041	41	32	8	1	106	76	29	-	440	
Зајечар	64809	149	126	20	3	239	174	55	10	435	
	133825	354	310	35	9	545	425	108	11	378	
Пол. управа Бор											
Бор	54046	147	76	50	21	200	117	65	18	368	
Кладово	23097	54	24	27	3	57	21	26	10	428	
Мајданпек	22571	44	29	12	3	40	22	16	2	513	
Неготин	42526	97	48	35	14	115	64	35	16	438	
	142240	342	177	124	41	412	224	142	46	416	
Пол. управа Смедерево											
См. Паланка	55282	157	84	61	12	171	116	46	9	352	
Смедерево**	109669	83	99	26	42	117	125	42	55	1321	
Вел. Плана	44080	282	96	174	12	265	121	144	20	156	
	209031	522	279	261	66	553	362	232	84	400	
Пол. управа Пожаревац											
Голубац	9658	26	11	15	2	22	14	8	-	371	
Кучево	18373	32	3	29	3	39	5	34	4	574	
М. Црниће	13606	26	18	7	1	29	20	4	5	523	
Петровац	34016	54	2	49	5	89	8	76	6	630	
Пожаревац	75021	359	253	106	9	295	216	79	16	209	
В. Градиште	20458	110	68	42	3	129	89	40	7	186	
Жабари	12736	17	9	4	4	26	11	9	6	749	
Жагубица	14532	16	12	4	-	16	8	8	-	908	
	198400	640	376	256	27	645	371	258	44	310	
Пол. управа Ваљево											
Лајковац	16662	113	73	40	2	77	49	29	8	147	
Љиг	14181	59	21	36	3	53	28	21	6	240	
Мионица	16206	52	23	9	20	66	37	14	15	312	
Осечина	14682	38	27	11	1	38	21	18	4	386	
Уб	31568	168	101	61	2	173	120	44	9	188	
Ваљево**	95857	242	242	124	28	347	347	186	46	396	
	189156	672	487	281	56	754	602	312	88	281	

Пол. управа											
Пол. управа Шабац											
Богатић	32494	146	76	54	1	198	98	85	1	222	
Коцељева	15221	42	10	29	1	56	30	25	3	362	
Крупань	19620	106	45	59	2	83	37	45	1	185	
Љубовија	16454	53	49	9	5	59	44	8	7	310	
Лозница	85631	149	48	92	9	81	20	57	4	575	
М. Зворник	13854	67	39	26	2	59	37	20	2	207	
Шабац	121869	474	167	298	6	259	131	282	13	257	
Владимирци	19975	71	15	53	3	73	27	40	6	281	
	325118	1108	449	620	29	868	424	562	37	293	
Пол. управа Краљево											
Краљево**	120971	379	379	11	20	449	420	13	13	319	
Рашка	26415	115	92	18	5	88	72	10	6	230	
Вр. Бања	26591	77	68	1	7	62	55	-	6	345	
	173977	571	539	30	32	599	547	23	25	305	
Пол. управа Крушевац											
Александр.	28881	97	92	-	5	97	78	-	19	298	
Брус	18224	11	10	-	1	37	32	-	5	1657	
Ћићевац	10439	39	32	6	-	36	31	4	1	268	
Крушевац	130626	290	251	35	4	316	274	31	11	450	
Трстеник	47990	61	59	1	1	72	64	2	6	786	
Варварин	19719	41	35	4	4	34	29	3	2	481	
	255879	539	479	46	15	592	508	40	44	475	
Пол. управа Чачак											
Чачак**	117115	511	322	32	21	615	379	18	28	229	
Г. Милановац	46917	105	82	20	3	159	133	20	6	447	
Ивањица	34876	150	85	56	2	182	133	74	7	232	
Лучани-Гуча	23937	48	43	8	5	57	48	15	9	498	
	222845	814	532	116	31	1013	693	127	50	274	
Пол. управа Н. Пазар											
Нови Пазар	89262	45	23	16	6	51	17	14	20	1984	
Сјеница	28155	23	4	2	17	21	8	-	13	1224	
Тутин	30877	5	1	2	2	3	-	1	2	6175	
	148294	73	28	20	25	75	25	15	35	2031	

Пол. управа Ужице										
Арилџе	19690	14	-	14	1	13	-	13	2	1406
Бајина Башта	28776	57	35	22	6	56	33	23	5	505
Чајетина	15577	63	38	18	7	52	34	13	5	247
Косјерић	13584	27	6	21	11	19	4	15	5	503
Пожега	31716	189	106	83	14	192	100	92	18	168
Ужице**	82417	127	114	96	19	162	140	123	23	649
	191760	477	299	254	58	494	311	279	58	402
Пол. управа Пријеполје										
Нова Варош	19428	85	30	54	1	89	34	52	3	228
Прибој	29793	76	36	40	4	67	34	34	2	392
Пријеполје	40720	146	61	53	22	134	72	35	7	279
	89941	307	127	147	27	290	140	121	12	293
Пол. управа Нови Сад										
Нови Сад	306853	881	258	453	18	805	247	440	40	348
Бач. Петр.	14429	115	96	16	-	96	71	22	3	125
Беочин	15938	120	97	21	2	80	65	13	2	133
Жабалџ	27076	123	105	14	-	91	67	24	5	220
Темерин	28311	102	47	55	-	117	57	60	-	277
Тител	16770	70	62	7	1	77	61	13	3	239
Бач	15925	49	17	30	2	40	9	27	4	325
Србобран	17508	76	64	4	8	75	56	13	6	230
Ср. Карл.	8824	23	15	8	-	28	11	17	-	384
Бач. Паланка	59851	167	119	38	10	207	151	41	15	358
Бечеј	40238	98	94	1	3	102	96	1	5	410
Врбас	45287	245	176	69	8	282	190	92	8	184
	597010	2069	1150	716	52	2000	1081	763	91	288
Пол. Управа Сомбор										
Сомбор	94981	517	338	171	8	538	380	148	10	184
Апатин	32048	222	156	66	-	170	113	56	1	144
Оџаци	34366	76	41	34	1	137	70	63	4	452
Кула	47662	230	191	36	3	288	213	72	3	207
	209057	1045	726	307	12	1133	776	339	18	200
Пол. Управа Суботица										
Суботица	147254	363	238	6	2	348	248	6	23	406
Бач. Топола	37427	3	3	-	-	8	6	-	2	12476
М. Иђош	13238	25	23	2	-	28	27	-	1	531
	197919	391	264	8	2	384	281	6	26	506

Пол. Управа Зрењанин										
Зрењанин	130464	182	-	176	6	328	-	320	8	717
Житиште	19725	16	2	12	2	11	1	10	-	1233
Нови Бечеј	26211	100	7	91	2	97	1	92	4	262
Нова Црња	12120	27	2	23	2	39	1	36	2	449
Сечањ	15862	80	-	78	2	56	-	54	2	198
	204382	405	11	380	14	531	3	512	16	505
Пол. Управа Киinda										
Киinda	65532	54	21	27	1	109	30	49	19	1213
Ада	18724	11	-	4	1	38	2	4	3	1702
Кањижа	27123	61	37	14	1	49	15	11	-	445
Сента	25155	54	47	4	5	60	52	5	2	466
Чока	13351	51	41	8	1	75	65	5	5	262
Н. Кнежевац	12550	36	28	2	1	44	22	5	3	349
	162435	267	174	59	10	375	186	79	32	608
Пол. Управа Панчево										
Панчево	126960	344	276	44	24	244	135	46	63	369
Алибунар	22465	12	3	2	7	23	6	7	10	1872
Опово	11064	31	25	6	-	45	39	5	1	357
Ковин	37629	217	154	52	11	183	138	39	6	173
Ковачица	27590	72	57	6	9	81	45	11	25	383
Б. Црква	19949	10	8	-	2	22	17	-	5	1994
Планиште	12909	33	23	8	2	38	28	3	7	391
Вршац	54055	100	82	10	8	128	123	2	3	540
	312621	819	628	128	63	764	531	113	120	382
Пол. Управа Ср. Митров.										
Ср. Митров.	85205	258	217	54	2	390	349	33	10	330
Шид	37968	44	39	5	-	37	31	5	1	863
Ст. Пазова	71900	95	51	42	2	160	84	71	5	757
Пећинци	22309	40	30	4	5	61	41	8	5	558
Инђија	49848	171	140	29	2	168	154	12	2	291
Ириг	12041	27	14	14	2	37	24	13	1	291
Рума	59562	104	89	31	8	125	140	35	14	573
	338833	739	580	179	21	978	787	177	38	485
Укупно	7463157	19306	12226	6233	1131	20732	13224	6594	1501	387

У табели која следи дати су подаци о случајевима пријављеног насиља и поступању полиције након интервенције за првих 6 месеци 2006. године.

полицијска управа	бр.интервенц. полиције	упозорење	прекршајне пријаве	кривичне пријаве
Београд	1580	745	679	142
Крагујевац	531	385	240	22
Јагодина	414	310	95	9
Ниш	55	-	21	33
Пирот	347	325	8	24
Прокупље	133	93	11	29
Лесковац	469	396	13	60
Врање	232	190	15	27
Зајечар	229	169	51	9
Бор	231	144	57	30
Смедерево	294	190	107	41
Пожаревац	302	184	114	16
Ваљево	303	220	104	37
Шабац	457	167	298	6
Краљево	374	321	6	13
Крушевац	272	236	20	13
Чачак	432	280	58	24
Нови Пазар	67	23	10	34
Ужице	246	163	131	48
Пријеполје	162	71	58	8
Нови Сад	1009	522	406	69
Сомбор	469	243	212	14
Суботица	243	144	5	13
Зрењанин	217	2	207	8
Кикинда	177	77	52	20
Панчево	389	288	47	54
Ср. Митров.	455	398	58	29
Укупно	10089	6274	3067	837

Једноставна статистика, према раније датом критеријуму (број дојава у односу на број становника) односно добијеном просечном извршиоцу дела за подручје управе, говори о присутности и пријављивању насиља следећим редоследом, од највишег ка најнижем ступњу: Пирот, Сомбор, Крагујевац,

Јагодина, Чачак, Ваљево, Нови Сад, Шабац, Пријеполје, Краљево, Пожаревац, Зајечар, Панчево, Прокупље, Смедерево, Ужице, Бор, Београд, Крушевац, Сремска Митровица, Зрењанин, Суботица, Лесковац, Кикинда, Врање, Нови Пазар и, најзад, Ниш. Али, податак о најчешћем пријављивању на подручју управе Пирот и најређем у управи Ниш апсолутно не значи и потврду највећег или најмањег стварног насиља, а још мање сразмерног процесуирања, што се и види при компарацији броја предмета у прекршајном поступку са бројем обраћања полицији. Тако долазимо до негације тврдње да се нпр. у ужичком региону насиља одиграва најчешће, што се може закључити по броју предмета и у 2003. и у 2004. години (управо обрнуто, по дојавама насилних догађаја та територија је нешто испод просека Републике); или да нпр. град Пирот, опет према подацима из прекршајног поступка, ове случајеве нема, који пример је заправо још драстичнији од претходног (објашњење је свакако и прво у начину реаговања полиције након догађаја). Првих десетак општина по истом показатељу су: Житорађа-извршилац је сваки 118. становник, Бачки Петровац-сваки 125., Пирот-125., Обреновац-133., Ђуприја-138., Апатин-144., Лајковац-147., Велика Плана-156., Топола-161., Пожега-168., Ковин-173., Врбас-184., Сомбор-184., Крупањ-185., Велико Градиште-186. итд. Обрнуто, најмање пријава (тима индиректно најмањи просечни број насилника) у односу на број становника имају: Бачка Топола-извршилац је сваки 12476. становник, Босилеград-5898., Дољевац-3840., Деспотовац-3125.

Из података полиције закључује се да је, у односу 2004. и 2005. године, пад интервенција имало укупно шест управа и то Ниш, Прокупље, Шабац, Пријеполје, Нови Сад и Суботица, а чак 21 управа пораст (што значи пораст догађаја); у поређењу исте две године пад броја упозорења имају управе Београд, Прокупље, Лесковац, Поћаревац, Нови Пазар, Пријеполје, Шабац, Нови Сад, Зрењанин и Панчево, пораст све остале; у управи Ниш тај број је непромењен. Пад прекршајних пријава регистрован је у управама Ниш, Прокупље, Смедерево, Шабац, Краљево, Крушевац, Нови Пазар, Пријеполје, Суботица, Сремска Митровица и Пирот, у 16 осталих управа несумњиво је повећање. Најзад, у 2005. години кривичних пријава је мање него 2004. године у управама Београд, Врање, Смедерево, Краљево и Пријеполје (2 пута), у управи Ужице број је непромењен, а знатан пораст имају управе Суботица (13 пута), Кикинда (3 пута), Крушевац (3 пута), Лесковац (2 пута), Панчево (2 пута) и, нешто мањи, све остале. Промене у броју упозорења, прекршајних и кривичних пријава првенствено су последица начина рада полиције тј. могућег друкчијег приступа проблему, и у позитивном и у негативном смислу, а секундарно су узроковане тежином-природом самих догађаја и низом других околности.

Гледано по општинама, опет у односу 2004. и 2005. године, највећи пораст насиља (пријављених случајева) региструје се: у Лазаревцу-управа Београд, Аранђеловцу-управа Крагујевац, Деспотовцу-управа Јагодина, Ражњу-управа Ниш, Димитровграду-управа Пирот, Лесковцу-управа Лесковац. У управи Врање највећи пораст је у Прешеву, у управи Зајечар знатно повећање бележи Сокобања, а у управи Бор општина Бор. На подручју управе Смедерево пораст има сам град Смедерево, у управи Пожаревац Петровац, у управи Ваљево град Ваљево, у управи Шабац Богатић. Код управе Краљево пораст је уочљив у Краљеву, у управи Крушевац у Брусу, у управи Чачак у Ивањици, а у управама Нови Пазар и Ужице пораст насилних случајева имају истоимени градови. На подручју управе Пријеполје повећање бележи Нова Варош, управе Нови Сад Бачка Паланка, управе Сомбор Оџаци, управе Суботица Бачка Топола, Зрењанин град Зрењанин, управе Кикинда Ада, управе Панчево Бела Црква и Сремске Митровице Стара Пазова. По истом редоследу управа, у компарацији 2004. и 2005. године, највећи пораст броја кривичних пријава у оквиру тих управа уочава се у: општини Врачар-2,6 пута, Лазаревцу-1,6 пута, Рачи и Баточини исто-3 пута, Јагодини-7 пута, Дољевцу-6 пута, Димитровграду-8 пута, Прокупљу и Куршумлији једнако-3 пута, Лесковцу-2,5 пута, Прешеву-4 пута, Зајечару-3,3 пута, Кладову-3,3 пута, Великој Плани-1,6 пута, Малом Црнићу-5 пута, Убу-4,5 пута, Коцељеви-3 пута. На подручју Рашке повећање је незнатно, у Трстенику 6 пута, Ивањици 3,5 пута, Новом Пазару 3,3 пута, Ариљу 2 пута, Новој Вароши 3 пута, Жабљу 5 пута, Оџацима 4 пута, Суботици чак 11,5 пута, Новом Бечеју 2 пута, Кикинда је у 2004. години имала 1 кривичну пријаву а 2005. године 19, Планиште повећање од 3,5 пута и, на крају, Сремска Митровица 5 пута већи број од оног из претходне године.

Полиција је потпуно различито поступала након пријаве (дојаве) да се насиље одиграло и та је околност реално определила колико ће се наведени проблем даље манифестовати у спољнем свету. Број случајева упозорења је изразито висок на подручју управа Пирот, Прокупље, Лесковац, Врање, Зајечар, Краљево, Крушевац, Чачак и Суботица, а готово незнатан у управама Ниш и Зрењанин (у општинама Сопот, Сврљиг, Гаџин Хан, Дољевац, Меровина, Ражањ, Ариље, Зрењанин, Сечањ и Ада упозорење као начин евентуалног разрешења догађаја уопште није коришћено. Потпуно супротно, готово да није било улажења у поступак на нивоу локалних заједница: Црна Трава-свих 9 пријављених догађаја остало је на упозорењу, Владичин Хан-од 111 насилних ситуација покретање поступка тражено је само у 6, у Александровцу је у 97 случајева кривична пријава поднета у 5, а остало су упозорења, стање је слично и на подручју Краљева, Чачка итд.). Стиче се утисак да у јужном делу Централне Србије и делу Шумадије постоји уходани пут полиције да насилне

ситуације остају на упозорењу, чему можда доприносе лица која су насиље претрпела, али и неуједначено тумачење норми од стране оних који су у обавези да их спроводе, што онда доводи до неједнаке примене закона. У знатно мањем броју пријава се на овом подручју „прослеђују“ у кривични поступак (како је и речено, то зависи и од тежине тј. природе дела, али се и овај податак може релативизовати пошто нпр. чињеница највећег процента кривичних пријава на подручју Полицијске управе Нови Пазар и потом Ниш не мора значити и знатан број тежих облика насиља на подручју тих управа). У сваком случају, приступ по аутоматизму и индивидуалном нахођењу, како код полиције тако и у прекршајним судовима, не би смео да постоји.

УПРАВА	упозорење	прекрш.пријава	крив. пријава
Београд	51,1%	39,8%	9,1%
Крагујевац	60,3%	35,4%	4,3%
Јагодина	73,4%	24,5%	2,1%
Ниш	1,8%	72,5%	25,7%
Пирот	93,4%	3,1%	3,5%
Прокупље	82,0%	12,5%	5,5%
Лесковац	79,7%	83%	12,0%
Врање	83,0%	9,7%	7,3%
Зајечар	87,5%	9,9%	2,6%
Бор	51,8%	36,2%	12,0%
Смедерево	46,0%	43,1%	10,9%
Пожаревац	57,1%	38,8%	4,1%
Ваљево	59,1%	34,1%	6,8%
Шабац	40,9%	56,5%	2,6%
Краљево	89,7%	5,0%	5,3%
Крушевац	88,7%	8,5%	2,8%
Чачак	78,3%	17,0%	5,7%
Нови Пазар	38,3%	27,4%	34,3%
Ужице	48,9%	41,6%	9,5%
Пријеполје	42,2%	48,8%	9,0%
Нови Сад	60,0%	37,3%	2,7%
Сомбор	69,5%	29,4%	1,1%
Суботица	96,3%	2,9%	0,8%
Зрењанин	2,7%	93,8%	3,5%
Кикинда	71,6%	24,3%	4,1%
Панчево	76,7%	15,6%	7,7%
Ср.Митровица	74,2%	23,0%	2,8%

Ако сада упоредимо цифре добијене код показатеља „извршилац просечно становник“ у прекршајном поступку са тим истим параметром код полиције, разлика је изражена готово код свих већа односно управа (објашњење се поново налази у начину поступања полиције након дојава да се насилни догађај одиграо али и у немогућности прекршајних судова да започети поступак увек успешно и окончају). Када се територијално „преклопе“ подручја већа са подручјима управа (Веће за прекршаје Београд једнако је Полицијска управа за град Београд, Веће за прекршаје Ваљево једнако је Полицијска управа Ваљево и Шабац, Веће за прекршаје Краљево једнако је Полицијска управа за Краљево, Крушевац, Чачак и Нови Пазар итд.), добијамо податке о томе да је нпр. у региону Београда најчешћи просечни извршилац дела у прекршајном поступку у општини Сопот, најређи у Барајеву. У домену рада полиције, који претходи уласку у поступак, извршилац је међутим најчешћи на подручју Обреновца, а најређи у општини Палилула; код Већа за прекршаје у Крагујевцу, наново у поступку, најчешћег извршиоца има Лапово, најређег Аранђеловац, али зато, по обраћању полицији, дело насиља најчешће врше становници Ћуприје, најређе Деспотовца (све гледано у односу на број становника у јединицама локалне самоуправе). Иако при отпочињању пројекта **подаци полиције нису били примарни циљ, за истраживање присутности насиља у породици они су од изузетног значаја јер одсликавају други по реду „степеник“ ове појаве те су најбитнији део истраживања. Први пут они постоје на једном месту за целу Србију и први пут се на основу тих показатеља нешто сигурније могу сагледати размере стварног насиља**, на основу једног поузданог и једног и даље непоузданог критеријума. Несигурни показатељ је проценат пријављивања свих случајева (подаци из истраживања Виктимолошког друштва Србије из 2003. године, које се односило на жене жртве, говоре о 16,8% пријава насилних догађаја, подаци Аутономног женског центра из 2004. године о 78% жртава које нису тражиле помоћ државних институција, опет искључиво жена)¹. Поуздана чињеница за 2004. годину је 19306 обраћања жртава полицији. Ако претпоставимо да се пријављује 30% свих насилних догађаја (јер није реч само о „чистом“ насиљу над женама већ и над другим лицима, пошто оно обухвата и сроднике, односе родитеља и деце и обрнуто), када дакле 19306 пријављених случајева представља тих 30%, стварно насиље се током године одиграло у 64353 случајева, што значи дневно 176, а насилник је просечно сваки 116 становник државе. Уколико пођемо од претпоставке да жртве траже помоћ у чак 50% случајева, што је мало вероватно (19306 пријава сада је тих 50%), стварно насиље се догодило у 38612 ситуација, дневно око 106, а насилник је тада приближно сваки 193. грађанин заједнице. Али, и у

¹ Часопис “Темид”, 2003. година/ подаци АЖЦ

најиделнијој ситуацији, када би се на ступњевима насиља стварно поклопило са пријављеним (19306 је 100%), сигурно је да се у 2004. години оно дневно одиграло у 53 случаја и да је извршилац дела био сваки 387 пунолетни и малолетни становник (уколико међутим број становника од 7463157 умањимо за око 1500000 малолетних -2004. године у добу до 19 година било је 1672421 лица-и истовремено изузмемо малолетне извршиоце дела заокруживањем броја дојава полицији на 19000, извршилац је у тој идеалној ситуацији сваки 316. грађанин Србије).

Уочљива је и само наизглед збуњујућа чињеница да се при компарацији података полиције са подацима прекршајних и редовних судова бројеви поднетих пријава (прекршајних и кривичних) и бројеви предмета међусобно разликују на нивоу неких (не свих) општина, што даје и различит крајњи резултат за подручје Србије, али та околност има своје оправдање: најпре, у правосудним органима није ретка појава да се при пријему предмета они приспели на крају једне године заводе у наредној, што у конкретном случају, у јединицама локалне самоуправе, може значити и мањи и већи број од исказаног у МУП-у; реално је, затим, и да се у свим ПИ евиденција не води на исти начин (прекршај са елементом насиља у породици „преклопљен“ је прекршајем јавног реда и мира и тиме „изгубљен“) и, најзад, могућа је преквалификација кривичног дела насиље у породици у неко друго, у зависности од налажења тужилаштва. Објашњење је дато само ради разумевања наведене нелогичности.

2. ТУЖИЛАШТВА И СУДОВИ (статистички подаци), ЦЕНТРИ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Код кривичног дела насиља у породици из чл. 118а КЗ РС (сада чл. 194 истог Законика) разликују се четири могућа облика, степенована према тежини односно насталим последицама. Тако је у ст. 1 поменутог члана предвиђено кажњавање лица које употребом силе или озбиљне претње да ће напасти на живот или тело повређује или угрожава телесни или душевни интегритет члана породице, други облик извршења (ст. 2) постоји ако је при извршењу дела из ст. 1 коришћено оружје, опасно оруђе или средство подобно да тело тешко повреди или здравље тешко наруши, а ставом 3 чл. 118а КЗ прописано је кажњавање у случају када је извршено насиље проузроковало тешку телесну повреду или трајно и тешко нарушавање здравља члана породице или је дело почињено према малолетнику. Најзад, најтежи облик кривичног дела насиља у породици (ст. 4) постоји када оно доведе до смрти члана породице (изменама је накнадно унет и ст. 5 чл. 194 КЗ РС којим је санкционисано кршење мера заштите од насиља у породици одређених од стране суда). Међутим, из овако

дате законске дефиниције није могуће закључити да ли се различити видови психичког насиља које се одиграва у кругу породице, посебно вербална и реална увреда, могу подвести под чл. 118а КЗ (или су у питању посебно кривична дела). Истовремено, у кривичном законодавству појам „члан породице“ није дефинисан (али јесте по Породичном закону), што доводи до неуједначеног поступања тужилаштва и судова при одлучивању о томе да ли се чланом породице сматрају и лица која су у фактичкој заједници, као и ванбрачни, разведени и раздвојени супружници или само чланови уже породице. Ово за практичну последицу има различите правне квалификације за дела учињена у несумњивом породичноправном односу -дело из чл. 118а КЗ сужава се само на чланове уже породице, а насиље између осталих чланова третира као лака телесна повреда, тешка телесна повреда итд. Запажања су изнега због чињенице да је статистичким подацима у овом истраживању обухваћено само дело из чл. 118а КЗ РС, а не и друга дела која се јесу одиграла међу члановима породице и која по својој суштини представљају насиље, али су квалификована другачије (дело насиља није могуће „извући“ из евидентираног броја нпр. лаких телесних повреда, угрожавања сигурности, тешких телесних повреда, убистава итд.). Дакле, број пријава у тужилаштвима и број предмета у судовима дат у табели је тачан, али не „покрива“ све случајеве насиља које се заиста догодило у породици (илустрације ради, у 109 судских предмета на подручју града Београд који су били предмет истраживања у студији „Кривично дело насиља у породици-правна пракса у Републици Србији“, проф. др Невена Петрушић, проф. др Слободанка Константиновић Вилић) само је 47 из чл. 118а КЗРС, а чак 62 из других кривичних дела између чланова породице), па постојеће информације у најмању руку треба удвостручити.

КРИВИЧНО ДЕЛО ИЗ ЧЛ. 118-а КЗ РС - ЧЛ. 194 КЗ РС

1.	2.				3.							
	тужилаштво				Суд							
					оптужење				осуда			
ст.1	ст.2	ст.3	ст.4	ст.1	ст.2	ст.3	ст.4	ст.1	ст.2	ст.3	ст.4	
2004	743	173	89	4	309	76	43	3	264	68	40	2
укупно	1009				431				374			
2005	1085	185	120	7	482	120	72	1	408	101	64	1
укупно	1397				675				574			

Подаци о броју поступака у парницама за заштиту од насиља у породици и исходу тих поступака нису прикупљани јер се односе (и могу односити) на период од прве половине 2005. године па надаље (дакле не и 2004. годину, када Породични закон још увек није био донет).

За центре за социјални рад податке у погледу броја обраћања жртава насиља у породици на нивоу Републике Србије и за посматрани период није било могуће прибавити (недостатак јединствене евиденције у 2004. години) али из извештаја о раду сачињеног у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике за 2005. годину произилази да су центри у тој години, ван права која се финансирају из буџета републике и буџета општина-градова, а у оквиру права проширених сопственим одлукама, забележили 1700 корисника СОС телефона. Број локалних заједница у којима постоји овај вид помоћи је мали и ретко функционише у склопу центра, а чешће у оквиру невладиних организација. Од 2005. године постоји међутим обавеза органа старатељства да, на основу достављених судских одлука, воде одговарајуће евиденције, сходно Правилнику о евиденцији и документацији о лицима према којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици, што би требало да значе да те евиденције на нивоу Србије у 2006. години већ постоје и могле би се користити у неким будућим истраживањима.

У квантитативном смислу, уочава се доста добар рад и полиције и тужилаштва и судова. Са друге стране, сваки коментар квалитативног рада државних органа био би непримерен, али се зато, у истом (квалитативном) смислу, могу дати похвале оним невладиним организацијама чији је основни циљ помоћ жртвама насиља. Свако дакле у својој области, бар бројчано, ради добро, али је евидентно да и даље нема међусобне повезаности, што и краткорочно и дугорочно није начин на који се појава насиља у породици може ако не спречити онда бар сузбити.

IV

1. ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

1. супруг, 1968. годиште, под дејством алкохола, више пута ударио супругу по глави песницама и телефоном. Мотив: љубомора;

2. супруг, рођен 1958. године, у свађи тукао супругу песницама по глави, ухватио рукама за косу, извукао из стана и избацио ван, закључао врата да не уђе, све у присуству малолетног сина;

3. супруг, 1962. годиште, отвореним шакама и песницама ударио супругу по глави и телу, давио је, задобила расекотине уста, раздвојиле их комшије;

4. мушкарац, 1968. годиште, пијан, ломио ствари по кући, вређао оца, мајку и брата и затим их све избацио из стана;

5. син, рођен 1979. године, у вербалном сукобу са родитељима, оца ударио песницама по глави и грудима, жртва задобила прелом ребара;

6. невенчани супруг, 1947. годиште, изнервиран што супруга, нервни болесник (потпуно неспособна за старање и бригу о себи), мокри по кући, ову дрвеном столицом ударио по глави. Жена задобила расекотине и прелом чеоне кости;

7. син, рођен 1972. године, претио оцу и мајци да ће их заклати и попалити, обоје вређао, ударио оца и кад је овај пао гађао га звучником од касетофона, мајку гурнуо тако да је изврнула ногу и ударила главом у столицу;

8. син, 1980. годиште, у свађи оборио оца на под и шутирао по леђима. Понављао речи: „још једном ми дирнеш мајку убићу те“;

9. унука, 1982. годиште, физички злостављала бабу;

10. супруг, рођен 1967. године, вређао супругу, вукао је за косу по дворишту, више пута ударио по глави и телу песницама, шутирао по ногама, задобила посекоотине у пределу темена и носа и крвне подливе;

11. ћерка, 1982. годиште, под утицајем дроге-хероина, називала мајку курвом, претила да ће је заклати, ударала песницама по глави и врату;

12. супруг, рођен 1973. године, у свађи, супругу тукао песницама по глави, њеном главом ударио у врата, шутирао је ногама у пределу леђа;

13. браћа, 1979. и 1975. годиште, у тучи ногама и рукама обојица претрпели повреде-раздеротине, расекотине и подливе, млађи дохватио кухињски нож, старији побегло, интервенисала хитна помоћ;

14. син, 1978. годиште, месарском сатаром разбијао ствари по кући, уништио стакло на улазним вратима, претио оцу да ће му одсећи главу, затечен

од стране полиције са сатаром у рукама, одведен у психијатријску болницу;

15. бивши супруг, насилно ушао код некадашње супруге, ударио је шакама и песницама по глави, грудима и леђима, кад је пала наставио да је шутира, вређао је говорећи: “курво, заборавила си како ја бијем“, разбио стакло на тераси. Она није пружала отпор.

16. исти мушкарац, након око месец дана од првог догађаја, насилно покушавао да уђе у стан, ударио по вратима, претио супруги да ће заклати и њу и целу породицу, стао испред врата не дозвољавајући излазак лицима која су била унутра;

17. син, 1975. годиште, наркоман, тражио од оца, мајке и бабе новац, оца ударио вратима, мајку посекао сатаром у пределу леве плећке (повреда дужине 5 цм). Мајка је инвалид. До времена доношења одлуке отац умро, мајка променила изјаву дату полицији („син ме је бранио од мужа“), лекарско уверење не постоји. Поступак обустављен.

18. супруг, 1959. годиште, у пијаном стању, истерао из стана супругу напоље само у панталонама и мајици, пред полицијом претио да ће је убити, напустио је 3 године пре догађаја, вратио се назад и тражио да са њима живи и нова жена (или да се супруга исели). Развели се.

19. супруг, рођен 1955., под дејством алкохола, вређао супругу, тукао песницама по глави и стомаку, ујео за руку.

2. ОПШТА СЛИКА О НАСИЉУ, ПРЕПОРУКЕ

Општа слика о насиљу у породици је, најкраће, суморна. Оно што важи као константа је:

-висока распрострањеност и дуготрајност, што се временом претвара у научени, подразумевајући облик живљења; реч је о кругу из којег не излазе ни извршилац ни жртва, насилник јер му насиље пружа привид моћи (или и стварну моћ и контролу), жртва јер нема решено економско и стамбено питање, јер је научена на потчињавање и трпљење као генерацијама неговани образац понашања, јер се плаши новог тежег насиља, јер нема подршку породице, јер ју је стид итд;

- насиље претежно врше мушкарци, најпре над женама али и над другим мушкарцима; истовремено, насиље највише трпе жене, и то у партнерском односу, а мање као мајке, сестре, ћерке; посредне а праве жртва су деца, као заправо занемарена категорија, која гледа, ћути, подноси, памти и, само ретко, не понови слику-трансформација из жртве у насилника је много чешћа;

-значај насиља које се одиграло се, са протеком времена, минимизира, чак и онда када се ради о озбиљнијим последицама. Томе доприносе и извршилац и жртва свесним свођењем догађаја на тренутне несугластиче, пијанство, економске проблеме и сл. (држање жртви понекад онемогућава нормално покретање и вођење поступка). Разлози су познати: насилнику овакав приступ одговара, модел понашања се продужава, а жртва задржава статус кво јер не види или нема боље решење. Крајње последице су разорне и на индивидуалном и на друштвеном нивоу.

У законодавном смислу, држава је урадила доста на заштити жртава и кажњавању насилника. Изменама и допунама КЗРС уведено је кривично дело насиља у породици (чл. 118а, сада чл. 194 истог Законика); Породичним законом дефинисан је појам насиља у породици (чл. 197) као понашања којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, прецизирано ко се сматра чланом породице (супружници или бивши супружници, деца, родитељи, крвни сродници, лица у тазбинском или адоптивном сродству, лица која везује хранитељство, лица која живе или су живела у истом породичном домаћинству, ванбрачни или бивши ванбрачни партнери, лица која су међусобно била или су још увек у емотивној или сексуалној вези односно лица која имају заједничко дете или је дете на путу да буде рођено, иако никад нису живела у истом породичном домаћинству), ефикасно уређен поступак у спору за заштиту од насиља (укључујући и субјекте легитимисане за покретање поступка-члан породице према коме је насиље извршено, његов законски заступник, државни тужилац, орган старатељства, али и суд када у брачним или парницама из родитељско-дечијег односа дође до сазнања да се насиље одиграва и да постоји потреба за правном заштитом жрве), те мере које се извршиоцу могу изрећи (укупно 5-издавање налога за иселење из стана или куће, без обзира на право својине односно закупа, издавање налога за уселење у стан или кућу, опет независно од својине-закупа, забрана приближавања члану породице на одређеној удаљености, забрана приступа у простор око места становања или места рада члана породице, забрана даљег узнемиравања члана породице); најзад, кроз нови Закон о прекршајима уведена је изузетно значајна заштитна мера забране приступа оштећеном, објекту или месту извршења прекршаја и кажњавање у случају кршења ове забране. Дакле, институционални оквир је заокружен: оштећеном лицу-жртви стоји на располагању могућност заштите али сама одлука да се та заштита тражи није лака и управо у овом делу држава мора да учини још, како на оснаживању институција које су у обавези да законе спроводе (није довољно само њихово постојање, суштина је у ефикасној примени), тако и на оснаживању самих жртава. То конкретно значи:

1.

-у свакој полицијској станици или испостави, у сваком центру за социјални рад и сваком суду, био он прекршајни или тзв.редовни, **оформити екипе, тимове и одељења** која се баве искључиво или претежно проблематиком насиља у породици, а што подразумева претходни правилан одабир (по критеријуму стручности, одговорности и, инад свега, сензибилисаности за назначену област) и едукацију тих људи;

-на нивоу сваке општине (или бар региона) **изградити склоништа за жртве** насиља у породици. За оне жене и децу (пошто се углавном ради о тој категорији) којима могу бити или и јесу угрожени животи сигуран простор представља краткорочно али зато прво и најбитније решење;

-у свакој општини **формирати посебне мобилне тимове** за поступање у насилним ситуацијама, сачињене управо од радника полиције и запослених у центрима за социјални рад који су прошли едукативну припрему и који су спремни за такав рад;

-уколико је могуће, ако не у свакој локалној заједници онда бар на нивоу регија, **отворити саветовалишта-центре за рад са насилницима**; не треба заборавити понављање обрасца понашања као константе које се региструје у предметима: тамо где је отац био насилник углавном ће, једног дана (у новонасталој родитељској улози, а и раније, као супруг или брат) бити и син или он насилник у истом својству већ јесте, најчешће у покушају да насиље које се одиграва испред њега спречи; трансмисија насиља је лагана али готово извесна и ланац се тако наставља. Осим тога, и када жртва на било који начин буде заштићена-склоњена од насилника, прихваћени облик понашања или индивидуална патологија није измењена и реално је да ће се, раније или касније, у личном животу такве јединке појавити нова жртва. То просто значи да би рад само са лицима која су насиље претрпела, иако у свему најбитнији, заправо био половичан уколико упоредо не би било и правилног приступа извршиоцима дела, посебно тамо где насиље још увек није постало и модел међусобних односа. Држава је дужна да покуша да очува породицу као заиста битно окружење за здрав и нормалан развој јединки, што је предуслов здравог друштва;

-обавезати здравствене раднике, полицију, центре за социјални рад, тужилаштва и судове (кроз законске или друге одредбе) на **међусобну координацију поступања**, пружање података и повратних информација и праћење случајева насиља у породици од почетка догађаја до окончања поступка, а код центара за социјални рад и после тога;

-најзад, увести **обавезу евидентирања** насиља у породици за сваки од наведених органа **по унифицираном моделу за цело подручје Србије** тако да у

сваком моменту и на сваком подручју сваки полицајац, тужилац, радник центра за социјални рад, судија или друго лице које поступа има слободан приступ и може одмах да добије потпуну информацију о учиниоцу, евентуалном поврату, статусу жртве/и итд., а тиме и смернице у погледу даљних процена и поступања. Потребно је према томе не само методолошки јединствено евидентирање већ и увезивање свих институција које се проблемом насиља у породици баве.

Изнети предлози нису нови (постојали су и у претходном истраживању, а још раније давани од низа невладиних организација). Неки од њих практично су већ остварени у већем броју општина Србије. Али, сузбијање насиља у породици не може да почива на енергији појединаца нити да буде препуштено њиховој способности и вољи. **Посао државе није дакле у томе да крене ни из чега већ да изгради дугорочни национални план и финансијски подржи она решења за која сама процени да су најцелисходнија** односно да ограничени и парцијални приступ, условљен мноштвом узрока, замени свеобухватним, систематским и једнаким за сва подручја.

2.

Примарни циљ друштва, у оквиру насиља у породици, морао би да буде и јесте безбедност жртава. Утолико држава има обавезу да ради и на оснаживању оних лица која су претрпела насиље и којима је помоћ неопходна. Упоредо са изградњом склоништа, формирањем интервентних тимова, сарадњом и увезивањем националних институција у мрежу и успостављањем партнерског односа са невладиним организацијама, заједница би због тога требало да:

-помогне тј. омогући **отварање СОС телефона** у свакој општини или на регионалном нивоу (број би морао да буде јаван, видљив и све време доступан оне коме је потребан);

-омогући жртвама **помоћ у: информацијама, новцу** (и на дуже, уколико је то потребно), **смештају, приступу правним мерама** и каснијем подношљивом, у сваком случају одрживом животу. Битно је да лица која су претрпела насиље знају да имају подршку, да знају где треба да је траже и да је добијају **онолико дуго колико за њом има потребе**, пошто ниједна жртва- у тренутку доношења одлуке да престане да трпи насиље- није у стању да се са последицама такве одлуке избори потпуно сама. У Србији постоји довољан број људи који би ове послове могао обавити на најбољи начин уколико би се изградио институционални оквир (спуштен и на ниво локалне заједнице) и издвојила финансијска средства.

Истраживање прекршаја са елементом насиља у породици није дало одговор на питање где су узроци наведене појаве (нити му је то био циљ). Број стварних случајева насилних ситуација остао је, свакако, у домену претпостављеног, као

што се није могло установити ни да ле је претходно истраживање (2003. година) имало било каквог утицаја на државне институције или саму појаву насиља у кругу породице (у овом другом случају таква процена би се могла дати само у погледу насилних ситуација које се одигравају сада или ће се тек догодити, а не и ситуација које су биле знатно пре објављивања резултата претходног истраживања). Изнета запажања, заједно са већ наведеним и извесним нужним понављањима из раније приказаних резултата, могу се сматрати недостацима истраживања. Са друге стране, његов квалитет је и даље у покривености територије на коју се односи, тачнијем сагледавању размера насиља преко полицијских података и, први пут, могућој компарацији, наравно само у прекршајној области (што, без обзира на очигледно запостављени значај овог дела правосуђа, бар према исказаним бројевима, није ни мало ни занемариво). У сваком случају, за оне који се баве наведеним проблемом, **три кључне речи јесу: свест о озбиљности насиља, посвећеност и време.**

Пројекат је финансијски у целини реализован уз подршку АВА CELLI, а практично спроведен од стране чланова Удружења судија за прекршаје Републике Србије, њих око 160, по унапред утврђеним параметрима. Помоћ у достави података пружили су и Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, Министарство правде, Завод за статистику Републике Србије и, посебно, Министарство унутрашњих послова. Свима њима Удружење се овим путем захваљује на крајње коректној сарадњи.

СУМАРНИ РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Не постоји јединица локалне самоуправе на подручју Србије, без КиМ, у којој 2004. године није регистровано насиље у породици.

У истој години се, у односу на 2003.-у, бележи пораст насилних догађаја.

Број случајева пријављених полицији је 19306, дневно 53. Извршилац је био просечно сваки 387. становник Србије.

Број поднетих кривичних пријава је 1131 (приближно 3 на дан), а прекршајних 6233 (17 на дан). Осудом је пред редовним судовима окончано 374 предмета, а пред прекршајним 7080.

Уколико претпоставимо да се насиље пријављује у 30% случајева који су се заиста одиграли, стварни број насилних догађаја био је 64353 у години-176 дневно.

Број извршилаца у прекршајном поступку је: 7542. То значи да је сваки 989. грађанин Србије кажњен због насилног поступања према неком од чланова породице. Дневно је насилних случајева 19, а учинилаца дела приближно 21.

Доступни број жртава је: 7493. У њему је и 259 малолетних лица- директних жртава..

Насиље првенствено чине лица мушког пола (незнатно мање од девет десетина свих случајева) и првенствено у партнерском односу. Насиље највише трпе жене, такође у партнерском односу, али су жртве у релативно високом броју и мушкарци, углавном на релацији син-отац и обрнуто, те сродници (нешто више од једне трећине насилних ситуација). Сигуран је закључак да је насиље претежно мушко, а трпљење подељено-обострано.

По старосној структури, насиље најчешће чине лица у добу од 40 до 50 година. Иста категорија га највише и доживљава.

Профил насилника и жртве у погледу степена образовања, запослености, места живљења и етничке припадности међусобно је приближан и одговара структури самог становништва.

Насилници претежно нису били у стању алкохолисаности у време извршења дела.

У прекршајном поступку на подручју Србије у посматраној години изречено је укупно 7556 санкција. У насилним догађајима употребљено је или је постојала намера да се употреби 216 предмета (свака приближно 33. ситуација).

Физичко насиље доминира у односу на психичко, и то изразито (готово четири петине свих догађаја).

Насиље је сигурно поновљено у најмање око 17% случајева.

“Štampanje ovog dokumenta omogućeno je uz finansisku pomoć Agencije SAD za međunarodni razvoj na osnovu Kooperativnog sporazuma sa Američkim udruženjem pravnika Pravna inicijativa za Srednju Evropu i Evroaziju (ABA/CEELI). Mišljena i stanovišta autora izneta u ovom dokumentu ne moraju neizostavno predstavljati i mišljenja ABA/CEELI, Agencije SAD za međunarodni razvoj i Vlade SAD”.